

Møteinnkalling

Kontrollutvalget Rømskog

Møtested: Rømskog kommune, møterom Kommunestyresalen

Tidspunkt: 18.09.2018 kl. 09.30

Eventuelle forfall meldes til Anita Rovedal, telefon 908 55 384, e-post anirov@fredrikstad.kommune.no

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Rømskog, 10.09.18

Lars-Erik Ottosson
Leder
(Sign.)

Sakliste

- PS 18/17 Protokoll fra kontrollutvalgsmøte 29.05.2018
- PS 18/18 Revisjonens oppdragsvurdering og oppdragsansvarlig revisors uavhengighet
- PS 18/19 Ressurser og tidsbruk 2018 - IØKR IKS
- PS 18/20 Overordnet revisjonsstrategi 2018
- PS 18/21 Forslag til prosjektbeskrivelse til forvaltningsrevisjonsprosjekt "Kommunesammenslåing/kommunereform"
- PS 18/22 Revisjonsplan forvaltningsrevisjon 2019
- PS 18/23 Informasjon fra revisjonen
- PS 18/24 Eventuelt

Saksnr.: 2018/9818
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 135012/2018
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rømskog	Møtedato 18.09.2018	Utvalgssaksnr. 18/17
---	-------------------------------	--------------------------------

Protokoll fra kontrollutvalgsmøte 29.05.2018

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalget 29.05.2018 godkjennes.

Rakkestad, 22.06.2018
Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Møteprotokoll fra kontrollutvalget 29.05.2018

Vurdering

Møteprotokollen er godkjent pr e-post. Legges fram for formell godkjenning og signering.

Saksnr.: 2018/9818
Dokumentnr.: 5
Løpenr.: 137483/2018
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rømskog	Møtedato 18.09.2018	Utvalgssaksnr. 18/18
---	-------------------------------	--------------------------------

Revisjonens oppdragsvurdering og oppdragsansvarlig revisors uavhengighet

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Revisjonens oppdragsvurdering og brev til kontrollutvalget om vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet, tas til orientering.

Rakkestad, 05.09.2018
Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

- Oppdragsvurdering Rømskog kommune
- Brev av 16.05.2018 til kontrollutvalget fra Indre Østfold Kommunerevisjon IKS om vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets påseansvar overfor revisjonen omfatter bla å vurdere revisors oppdragsvurdering og uavhengighetserklæring.

Kontrollutvalget skal hvert år motta en skriftlig egenvurdering av revisors uavhengighet, jfr. revisjonsforskriften § 15. Oppdragsansvarlig revisor skal vurder egen uavhengighet i forhold til krav i kommuneloven § 79 og forskrift om revisjon § 12 om krav til vandel.

Videre legger IØKR IKS fram oppdragsvurdering for den enkelte kommune, hvor uavhengighet og objektivitet, kapasitet og kompetanse er vurdert ut fra revisjonsstandardene ISA 200 pkt 14, 220 pkt 11 og pkt 14. Revisjonen har vurdert «*at kapasitet og kompetanse er til stede for å utføre revisjonen i Våler kommune på en god måte, både for regnskapsrevisjonen og forvaltningsrevisjonen*»

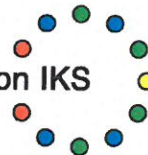
Oppdraget for eierkommunene beskrives slik:

Det skal avgis en revisors beretning for regnskapets riktighet og at regnskapet er i overensstemmelse med lover og god regnskapsskikk. Det skal også utarbeides forvaltningsrevisjonsrapporter som bygger på, og måles opp mot bestemmelser i lover og forskrifter samt standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

Vurdering

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget tar revisors oppdragsvurdering og brev om vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet til orientering.

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS		Klientnr.: Rømskog kommune	Arkiv:
Oppdrag:	Rømskog kommune	Utarbeidet dato/sign.: 16/05/2018/RITELS	År: 2018
Enhet:	Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon	Gjennomgått dato/sign.:	Side: 1
Sak:	OPPDRAGSVURDERING		
Oversikt over team og timebudsjett			
Ansvarlig revisor:	<i>Rita Elnes</i>	Timer:	
	<i>Kontaktperson: Lene Eilertsen</i>		
Medarbeider(e):	<i>RR team;Svend-Harald Klavestad</i>	Timer:	
	<i>Sabri Mousa,</i>		
	<i>Unni Torp, Jehona Rukiqi,</i>		
	<i>Inger Marie Karlsen-Moum og Bjørn Karlsen.</i>		
	<i>FR team;</i>		
	<i>Casper Støten, Sten Morten Henningsmoen</i>		
	<i>og Frank Wily Vindløv Larsen.</i>		
		280 timer (158 RR/121 FR)	
Vurdering av uavhengighet og objektivitet, jf. ISA 200 pkt 14 og ISA 220 pkt. 11			
<i>Revisjonen blir utført etter god revisjonsskikk. Medarbeidere på oppdraget er vurdert i forhold til krav i pkt. 11 i ISA 220. Det er vurdert slik at sammensetningen på teamet ikke bryter mot noen av punktene i standarden.</i>			
Vurdering av kapasitet og kompetanse, jf. ISA 220 pkt. 14			
<i>Det vurderes slik at kapasitet og kompetanse er tilstede for å utføre revisjonen i Rømskog kommune på en god måte, både for regnskapsrevisjonen og forvaltningsrevisjonen.</i>			
Hva består oppdraget av, spesielle vilkår for oppdraget eller avtale, jf. ISA 220 pkt.15			
<i>Det skal avgis en revisors bererretning for regnskapets riktighet og at regnskapet er i overensstemmelse med lover og god regnskapsskikk. Det skal også utarbeides forvaltningsrevisjonsrapporter som bygger på, og måles opp mot bestemmelser i lover og forskrifter samt standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.</i>			
Skal det sendes engasjementsbrev eller inngås særskilt avtale? Jf. ISA 210 pkt. 9, 10,11 og 12			
Ja / nei			
Nei			
Hvis nei, begrunnelse:			
<i>Det var sendt engasjementsbrev til <u>alle</u> kommunene i Østfold fra det selskapet vi ble fisjonert fra (Østfold kommunerevisjon). Ved oppstart av nytt selskap IØKR fra 01.01.02 ble oppdraget (innhold og arbeidsdeling) behandlet i eierkommunene i forbindelse med oppdeling i revisjon og sekretariat. Det ble ikke skrevet nye engasjementsbrev nettopp med bakgrunn i foran nevnte resonnement.</i>			

Til kontrollutvalget i Rømskog kommune

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Rømskog kommune

Innledning

I henhold til Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 12 skal oppdragsansvarlig revisor for kommuner ha ført en hederligandel. Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget, jamfør merknader til nevnte bestemmelse.

I følge Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Lovgivningsmessige krav til revisors uavhengighet

Følgende fremgår av kommuneloven § 79:

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Som nærstående regnes

- a) ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold
- b) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og
- c) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.

Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Krav til uavhengighet er nærmere spesifisert i Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 13.

Revisor kan etter denne forskrift ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget.

Revisor kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i.

Revisor kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

I tillegg er det følgende begrensninger ved gjennomføring av oppgaver, jf. Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 14:

- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Pkt 1: Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i Indre Østfold kommunerevisjon IKS.
Pkt 2: Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Rømskog kommune deltar i.
Pkt 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Pkt 4: Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Rømskog kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Pkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Før slike tjenester utføres, foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Rømskog kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p>

Pkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrollopgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Rømskog kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrollopgaver.
Pkt 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede opptre ikke som fullmektig for Rømskog kommune.
Pkt 8: Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Rakkestad, 16. mai 2018

Rita Elnes

Rita Elnes

Oppdragsansvarlig revisor, Indre Østfold Kommunerevisjon IKS

Saksnr.: 2018/9818
Dokumentnr.: 4
Løpenr.: 137474/2018
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Rømskog	18.09.2018	18/19

Ressurser og tidsbruk 2018 - IØKR IKS

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Planlagte ressurser og tidsforbruk 2018 for Rømskog kommune – IØKR IKS, tas til orientering.

Rakkestad, 28.08.18

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

- «Planlagte ressurser og tidsforbruk 2018, Rømskog kommune», datert 16.05.2018

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Selskapsavtale for IØKR IKS
- Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2018
- Kommunestyrevedtak 09.02.17 sak 03/17- Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2018
- Overordnet revisjonsstrategi 2018
- Plan for Selskapskontroll 2017-2020

Saksopplysninger

Påseansvaret overfor revisjonen er en sentral oppgave for kontrollutvalget, jfr. forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 4. Utover at revisjonen rapporterer til kontrollutvalget i møtene i fast sak «Informasjon fra revisjonen», legges dokumentene *Planlagte ressurser og tidsforbruk, Revisjonsstrategi, Oppdragsvurdering og Oppdragsansvarlig revisors uavhengighetserklæring* fram for kontrollutvalget slik at kontrollutvalgets påseerrolle kan utøves.

I praksis vil det si at kontrollutvalget gjennom dialog og rapportering må danne seg en oppfatning av om kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Kontrollutvalgets påseansvar innebærer å påse at:

- Revisjonen skjer i samsvar med lover, regler og god kommunal regnskapskikk
- At revisor oppfyller krav til uavhengighet og kvalifikasjoner

- At revisjonen følger eventuelle avtaler inngått mellom revisor og kontrollutvalget
- At det årlig blir utført forvaltningsrevisjon
- At forvaltningsrevisjon skjer i henhold til regelverkets krav
- At det gjennomføres selskapskontroll

Revisor har det faglige ansvaret for revisjonens utførelse, men kontrollutvalget skal ha en oppfatning av om revisjonen utføres i tråd med lover, forskrifter, god revisjonsskikk og eventuelle instruksjoner eller avtaler mellom revisor og kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets påseansvar omfatter ikke faglig vurdering av revisjonens utførelse, revisor bærer selv det faglige ansvaret for gjennomføringen av revisjonen. Det er også opp til revisor å definere innholdet i og omfanget av revisjonsarbeidet.

Revisjonen legger fram dokumentet «*Planlagte ressurser og tidsforbruk 2018*». Dokumentet gir en fremstilling over samlede ressurser, oppgaver og planlagt tidsbruk i revisjonsselskapet og i den enkelte eierkommune. Tekstdelen i planen er innholdsmessig identisk som for 2017, med et par små unntak. Nytt for 2018 er oppstillingen *Andre oppgaver blant ansatte; 150 timer* og at selskapskontroll er flyttet fra regnskapsrevisjon til forvaltningsrevisjon. Imidlertid er det gjort en betydelig reduksjon og omfordeling av ressursbruk, uten at endringene er redegjort for i dokumentet.

Sammenlignet med foregående år er det totale antall timer til bruk ute i kommunene (vist som *Sum eksterne timer* i pkt 2.1 i planen) redusert med 1986 timer mot «*Sum eksterne timer*» i 2017, en reduksjon på ca 12%. Samtlige eierkommuner har fått en reduksjon i timer til revisjon, Rømskog kommune på omlag 40% sammenliknet med 2017. Se tabell under:

Rømskog kommune	2017	2018	Reduksjon i timer	Reduksjon i % (Reduksjon av totalen)
Regnskapsrevisjon	293	158	135	46 % (28,7%)
Forvaltningsrevisjon	177	121	56	31,6% (11,9%)
Selskapskontroll	Inkl. i regnskap	Inkl. i forvaltning		
Totalt	470	279	191	40,6%

For forvaltningsrevisjon avviker timetallet for 2018 med kommunestyrets vedtak i sak om *Revisjonsplan – forvaltningsrevisjon 2017-2018*.

I plan for selskapskontroll 2017-2020 er det ikke oppgitt tidsressurs for prosjektene. Tidsbruk på de enkelte prosjekter vil variere, men etablert norm tilsier at i gjennomsnitt tar en ”typisk” forvaltningsrevisjon noe over 280 timer og en eierskapskontroll noe over 85 timer (Nordlandsforskning 2009 – *Forvaltningsrevisjon og selskapskontroll som verktøy i kommunal egenkontroll*).

I forslag til *Plan for forvaltningsrevisjon 2019-2020* skriver revisjonen om timeressursene at «*Dette er timer til overordnet analyse, plan for forvaltningsrevisjon, utarbeidelse av prosjektbeskrivelser, gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjekter og gjennomføring av oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjektene og selskapskontroller. I disse timene ligger også behandling i kontrollutvalg og kommunestyret*».

Tidsbruk til fellesråd/sokn, selskaper, administrasjon og ledelse har de samme ressurser som i fjor.

Revisjonen har på forespørsel fra sekretariatet svart på spørsmål om bakgrunnen for nedgangen. Revisjonen la fram beregningsmodell med forklaring. Revisjonen forklarer at

timer pr. årsverk er endret fra 1900 timer pr årsverk til 1400 timer. Dette gjør at 2017 og 2018 tallene ifølge revisjonen ikke er sammenlignbare. Revisjonen har videre opplyst til sekretariatet at beregningen for timer i 2018 gir et mer realistisk bilde av tidsbruken. Beregning av timer ut til den enkelte kommune baserer seg på en ny tidsberegningsmodell hvor eierkommunenes økonomiske bidrag inn i selskapet gir et gitt antall timer til revisjon i den enkelte kommune. Eierkommunens økonomiske bidrag til selskapet er pr. nå basert på grunnbeløp og befolkningstall.

Vurdering

Slik sekretariatet leser selskapsavtalen skal Indre Østfold Kommunerevisjon IKS levere en «totalpakke» til eierkommunene. I selskapsavtalen står det følgende under pkt. 1.4, Selskapets formål:

«Selskapet skal utføre revisjon i og ha tilsyn med de deltagende kommuner i henhold til kommunelovens § 78 og tilhørende forskrifter om revisjon og kontrollutvalg.» (s.2)

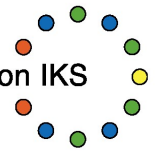
Det vil være både praktisk og nødvendig for revisjonsselskapet å fordele sine ressurser mellom kommunene etter en gitt fordelingsnøkkel. Det er også opp til revisjonen selv å definere innholdet i og omfanget av revisjonsarbeidet. Imidlertid er beskrivelsen av hvilke tjenester som skal leveres identiske i år som i fjor, samtidig som tidsressursene til revisjon har gått ned. Revisjonen har opplyst at selskapet har samme stillingshjemler, eierkommuner og selskapsavtale som foregående år.

Revisjonen opplyser at de jobber med å få på plass en ny prismodell fra 2020 som tar hensyn til faktisk ressursbruk, og viser videre til at selskapskontroll nå er lagt under forvaltningsrevisjon, derav er det i flg. revisjonen flere timer *relativt sett* til forvaltningsrevisjon kontra regnskapsrevisjon i 2018 vs 2017.

Sekretariatet vurderer at tidsbruk i den enkelte kommune må ses opp mot flere faktorer, hvor risiko er en av disse. Revisjonen har ikke kommentert økt risiko ved kommunesammenslåing. Rømskog kommune er i sammenslåingsprosess med Aurskog-Høland kommune, og sekretariatet vurderer det som naturlig at timetallet til regnskapsrevisjon i kommunen hadde økt i den forbindelse. Revisjonen har imidlertid omtalt kommunereformen i dokumentet *Overordnet revisjonsstrategi* pkt. 6.1 under risikofaktorer på områdene *Politisk og adm. styring* og *Eksterne rammebetingelser og forhold*, under begge punkter har revisjonen vurdert risikoen til middels.

Sekretariatet vurderer dokumentet *«Planlagte ressurser og tidsforbruk 2018»* som noe mangelfullt da revisjonen har gjort en betydelig reduksjon og omfordeling av ressursbruk, uten at endringene er redegjort for i dokumentet. Sekretariatet har gitt revisjonen mulighet til å redigere dokumentet, men fått til svar at revisjonen finner det lite hensiktsmessig.

Revisjonen vil være til stede i møtet og kan svare på eventuelle spørsmål fra kontrollutvalget.

Planlagte ressurser og tidsforbruk 2018

Regnskapsrevisjon
Forvaltningsrevisjon
Selskapskontroll

Rømskog kommune

2018

INNHOLDSFORTEGNELSE:

1. INNLEDNING:	2
1.1 Dokumentets formål	2
1.2 Revisjonsselskapet	2
2 RESSURSER	2
2.1 Stillingshjemler og samlet ressurs	2
2.2 Tidsressurser i Rømskog kommune	2
2.3 Organisasjonskart	2
2.4 Kompetanse	3
2.5 Uavhengighet	3
3 ARBEIDSOPPGAVER	3
3.1 Kommunelovens bestemmelser	3
3.2 Nærmere om revisjonens arbeidsoppgaver	3
3.3 Oversikt over tjenesteproduksjonen i IØKR	4
4 OPPSUMMERING	4
VEDLEGG;	
1. Organisasjonskart per – 14.05.2018	
2. Tjenesteleveranser, IØKR IKS	

1. INNLEDNING:

1.1 Dokumentets formål

Hovedformålet med dette dokumentet er å gi en oversiktlig dokumentasjon over samlede ressurser oppgaver og tidsforbruk i revisjonsselskapet og i den enkelte eierkommune. En mer detaljert gjennomgang av risikovurdering, vesentlighet, ressurser, forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroll, er å finne i følgende dokumenter:

- "Overordnet revisjonsstrategi" planperiode 01.04.2018 til 31.03.2019
- "Revisjonsplan for forvaltningsrevisjon" planperiode 2017-2018 (planen ble vedtatt høsten 2016)
- "Plan for selskapskontroll" planperiode 2017-2020 (planen ble vedtatt høsten 2016)

Dokumentene er obligatoriske for hver kommune.

1.2 Revisjonsselskapet

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS (IØKR IKS), er et selskap etablert for å levere revisjonstjenester, til eierkommunene Aremark, Askim, Eidsberg, Hobøl, Marker, Rakkestad, Rømskog, Skiptvet, Spydeberg, Trøgstad og Våler. Selskapet har kontorsted i Rakkestad og vår adresse er Industriveien 6, 1890 Rakkestad.

Selskapet leverer regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.

2 Ressurser

2.1 Stillingshjemler og samlet ressurs

Revisjonsselskapet har 11 årsverk. Det er for tiden 5 kvinner og 6 menn. Planlagt total ressurs for 2017 er:

Timer regnskapsrevisjon kommuner	totalt	6 850 timer
Timer forvaltningsrevisjon/selskapskontroll kommuner	totalt	5 255 timer
Timer fellesråd/sokn og selskaper	totalt	1 375 timer
Timer administrasjon/ledelse	totalt	1 340 timer
<u>Andre oppgaver</u>	<u>totalt</u>	<u>150 timer</u>
<u>Sum eksterne timer</u>	<u>totalt</u>	<u>14 970 timer</u>

Selskapet selv, og standardene vi arbeider etter, setter strenge krav til intern kvalitetskontroll, jfr. standarden ISQC-1. Begge fagområdene, forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon, har innarbeidet i sine planer, ressurser til intern kvalitetssikring. I tillegg timer til obligatorisk faglig oppdatering, reisetid ol.

2.2 Tidsressurser i Rømskog kommune

Tidsressurs i Rømskog kommune revisjonsåret 2018	
Revisjon av kommuneregnskapet	158 timer
<u>Forvaltningsrevisjon/selskapskontroll</u>	<u>121 timer</u>
Totalt tid	280 timer

2.3 Organisasjonskart

Se vedlegg 1 til dette dokument

2.4 Kompetanse

Revisjonsenheten har samlet kompetanse som dekker de lovpålagte oppgaver innen revisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Våre ansatte har utdanning innen revisjon, statsvitenskap, psykologi, samfunnsgeografi, spesialpedagogikk og økonomi. Alle ansatte innen forvaltningsrevisjon har kompetanse i generell og spesiell forvaltningsrett. Våre ansatte innehar samlet mange års real kompetanse innen offentlig revisjon. Oppdragsansvarlig revisor plikter å gjennomføre minst 105 timer med faglig ajourhold i løpet av hver 3-års periode. Øvrige ansatte skal i løpet av samme periode ha minst 63 timer til etter- eller videreutdanning.

2.5 Uavhengighet

KL § 79 og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. kap. 6 omhandler krav til revisors uavhengighet og objektivitet. Kravet til uavhengighet og objektivitet gjelder alle som foretar revisjon. Det påhviler derfor alle som utfører revisjon å foreta en løpende vurdering av sin uavhengighet. Bestemmelsene gjelder alle som utfører revisjon for kommunen.

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS har etablert rutiner som sikre at alle ansatte har fokus på sin egen uavhengighet til de oppdrag som den enkelte reviderer. Selskapet har fokus på vår væremåte og oppførsel, som sikrer profesjonalitet og objektivitet opp mot våre oppdragsgivere. Det er etablert etiske retningslinjer og varslingsrutiner.

Uavhengigheten til oppdragsansvarlig revisors og de revisorer som arbeider opp mot Rømskog kommune er vurdert og funnet i orden. Egenvurderingen av oppdragsansvarlig revisor (distriktsrevisor), legges frem for kontrollutvalget til behandling i 2018.

3 Arbeidsoppgaver

3.1 Kommunelovens bestemmelser

I kommunelovens § 78 heter det bl.a.

- Revisjon av kommunal og fylkeskommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.
- Revisjonsarbeidet skal omfatte regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Egne bestemmelser om selskapskontroll finner man i kommunelovens § 80.

3.2 Nærmere om revisjonens arbeidsoppgaver

Revisjonens arbeidsoppgaver kan kort oppsummeres slik:

- Regnskapsrevisjon
 - Vurdering av økonomisk intern kontroll
 - Regnskapsbekreftelse
 - Misligheter
- Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger, herunder:
 - Forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,
 - Forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området,
 - Regelverket etterleves,

- Forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige,
- Beslutningsgrunnlaget fra administrasjon til de politiske organ samsvarer med offentlige utredningskrav,
- Resultatene i tjenesteproduksjon er i tråd med kommunestyrets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten
- Selskapskontroll:
 - Er et middel for å påse at forvaltningen av kommunens eierinteresser fungerer tilfredsstillende i henhold til kommunestyrets vedtak og forutsetninger og i henhold til aktuelle lover og regler.
- Eierskapskontroll:
 - Er å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, utøver myndigheten slik det er fastsatt i den aktuelle virksomhetsloven samt ivaretar kommunens interesser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.
- Representere i kontrollutvalg og kommunestyre.

3.3 Oversikt over tjenesteproduksjonen i IØKR

Spesifikasjon av tjenesteproduksjon, Se vedlegg 2.

4 OPPSUMMERING

Hovedressursene i vår tjenesteproduksjon er knyttet til de forutsetninger som ligger til grunn for vedtatt budsjett. Selskapet har til en hver tid fokus på effektiv ressursbruk og kostnadsbesparelser. Ressursbruken planlagt i dokumentene plan for forvaltningsrevisjon, overordnet revisjonsstrategi for regnskapsrevisjonen og plan for selskaps- og eierskapskontroll vil gjennom året være til faglige vurdering. Hvis spesielle forhold skulle oppstå vil omprioriteringer blir gjort innfor de ressurser som er planlagt, og iht til de faglige standarder som settes til vårt arbeid.

Rakkestad, 16. mai 2018

Rita Elnes
Distriktsrevisor

Rita Elnes
Distriktsrevisor

Svend-Harald Klavestad
Fagansvarlig regnskapsrevisor

Unni Torp
Regnskapsrevisor

Lene Eilertsen
Regnskapsrevisor

Inger Marie Karlsen-Moum
Regnskapsrevisor

Sabri Mousa
Regnskapsrevisor

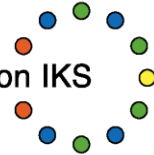
Jehona Rukiqi for Bjørn Karlsen
Regnskapsrevisor

Frank Willy Vindløv Larsen
Konst. fagansvarlig forvaltningsrevisor

Sten Morten Henningsmoen
Forvaltningsrevisor

Casper Støten
Forvaltningsrevisor

Anita Dahl Aannerød
Permisjon

Vedlegg 2

Oversikt over tjenesteleveranse IØKR IKS:

- 1. Regnskapsrevisjon - løpende revisjon og årsoppgjørrevisjon**
 - a. Revisjonsstrategi, kartlegging/testing intern kontroll og regnskapsbekreftelse**
 - i. Lønnsområdet
 - ii. Innkjøpsområdet
 - iii. Driftsmiddelområdet (investeringer)
 - iv. Finansområdet
 - v. Overføringer
 - vi. Salgsområdet
 - vii. Likviditetsområdet
 - b. Evaluering og oppfølging**
- 2. Forvaltningsrevisjon**
 - a. Overordnet analyse
 - b. Utarbeidelse av prosjektbeskrivelser
 - c. Revisjonsplan
 - d. Forvaltningsrevisjonsprosjekter
 - e. Oppfølgingsrapporter
 - f. Spørreundersøkelser (Questback)
 - g. Kurs/foredrag
- 3. Revisors uttalelse, attestasjon av prosjektregnskap - refusjonskrav**
 - a. Staten og andre instanser krever attestasjon av kommunens bruk av eksterne midler
- 4. Attestasjon av moms. kompensasjon**
 - a. Kommuner
 - b. Kirkelige fellesråd/menighetsråd
 - c. Interkommunale selskaper
 - d. Barnehager
- 5. Gjennomføring av selskaps-/eierskapskontroller**
 - a. Offentlig heleide AS og IKS i eierkommunene
- 6. Revisjon av andre regnskaper (egne retts-subjekter)**
 - a. Kirkelige fellesråd/menighetsråd
 - b. Interkommunale selskaper
 - c. Stiftelser
 - d. Fond
 - e. Legater

- f. Foreninger
- g. UI-regnskaper
- h. Interreg prosjekter

7. Rådgiving

8. Kurs

- a. Interne og eksterne kurs

9. Deltakelse i møter

- a. Den enkelte kommune – kontrollutvalg og kommune-/bystyre
- b. Samordningsforum – Fylkesmannen i Østfold
- c. Andre, på forespørsel
 - i. Rådmannsforum, Regionrådet ol.

Saksnr.: 2018/9818
Dokumentnr.: 6
Løpenr.: 138162/2018
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rømskog	Møtedato 18.09.2018	Utvalgssaksnr. 18/20
---	-------------------------------	--------------------------------

Overordnet revisjonsstrategi 2018

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Overordnet revisjonsstrategi 2018 – Rømskog kommune, tas til orientering.

Rakkestad, 07.09.2018
Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

- Overordnet revisjonsstrategi 2018 Rømskog kommune

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv FOR -2004-06-15-904
- Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner FOR – 06-15-905
- Revisjonsstandard ISA 300 og Revisjonsstandard ISA 315

Saksopplysninger

Revisor skal på bakgrunn av bestemmelser i lov, forskrift og anvendt revisjonsmetodikk planlegge revisjonsarbeidet slik at revisjonen blir utført på en effektiv og faglig sikker måte.

Overordnet revisjonsstrategi skal bidra til å sikre at:

- Viktige revisjonsområder blir satt i fokus (Risiko og vesentlighet)
- Mulige problemer / områder identifiseres så tidlig som mulig
- Det tilegnes tilstrekkelig kunnskap om kommunes virksomhet

Revisjonsstrategien beskriver type og omfang av revisjonshandlinger til de ulike revisjonsområdene. Handlingene utarbeides på grunnlag av revisors vurdering av risiko og vesentlighet. Revisjonen har vurdert det totale vesentlighetsnivået i kommunen til *middels*.

Selskapskontroll er flyttet fra regnsapsrevisjon til forvaltningsrevisjon. Totalt antall timer til regnskapsrevisjon i kommunen er for 2018 158 timer, en nedgang på 135 timer fra 2017. Planen gjelder fra 01.04.2018 til 31.03.2019.

Vurdering

Det vises til innhold og vurderinger i «*Overordnet revisjonsstrategi 2018 Rømskog kommune*». Revisjonsstrategien anses å oppfylle kravene for sikre at obligatoriske oppgaver blir utført og for å kunne bekrefte regnskapet og avgi revisors beretning.

Revisjonen vil være til stede i møte og kan svare på eventuelle spørsmål fra utvalget.

***OVERORDNET
REVISJONSSTRATEGI
2018
RØMSKOG KOMMUNE***

INNHALDSFORTEGNELSE:

1.	FORMÅL	3
2.	TIDSPERIODEN FOR OVERORDNET REVISJONSSTRATEGI	3
3.	KOMMUNENS INNDELING I ENHETER	3
4.	RESSURSER	4
4.1	Personellmessige ressurser	4
5.	ANALYTISK KONTROLL	4
6.	VURDERING AV RISIKO/VESENTLIGHET – PRIORITERINGER	5
6.1	Generell risikoanalyse	6
6.2	Vesentlighet	8
7.	GENERELT TIL DE ULIKE REVISJONSOMRÅDER	8
7.1	LØNNSOMRÅDET	9
7.2	INNKJØPSOMRÅDET	9
7.3	INVESTERINGS-/DRIFTSMIDDELOMRÅDET	10
7.4	FINANSOMRÅDET	10
7.5	OVERFØRINGSOMRÅDET	11
7.6	SALGSOMRÅDET	11
7.7	LIKVIDOMRÅDET	11
7.8	ÅRSOPPGJØR	11
7.9	ANNET	12
8.	BUDSJETT- OG VEDTAKSOPPFØLGING	12
9.	ATTESTASJONER	12
10.	OPPSUMMERING	13

1. FORMÅL

I henhold til ISA¹ 300 – "Planlegging av revisjon av et regnskap", skal kommunerevisor sikre at obligatoriske oppgaver blir utført og at arbeidet skjer på en måleffektiv og rasjonell måte. Med planlegging av revisjonen menes utarbeidelse av en overordnet revisjonsstrategi for oppdraget samt utarbeidelse av en revisjonsplan for å redusere revisjonsrisikoen til et akseptabelt nivå. Planleggingen skal omfatte alle oppdrag, enheter og områder, og bidra til at risikoområder blir avdekket så tidlig som mulig og viet nødvendig oppmerksomhet slik at det utføres effektive og rasjonelle revisjonshandlinger i tilstrekkelig omfang. Videre skal planleggingen bidra til å sikre de nødvendige ressurser og en god oppgavefordeling.

I henhold til ISA 315 – "Identifisering og vurdering av risikoen for vesentlig feilinformasjon gjennom forståelse av enheten og dens omgivelser", må revisor ved revisjon av årsregnskap opparbeide seg en forståelse av kommunen og dens omgivelser, herunder kommunens interne kontroll, som er tilstrekkelig til å identifisere og vurdere risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller feil, og tilstrekkelig til å utforme og utføre videre revisjonshandlinger. For eksempel benytter revisor slik kunnskap ved vurdering av iboende risiko og kontrollrisiko.

Gjennom vurdering av risikoen for vesentlig feilinformasjon på regnskapsnivå (samlebegrep for iboende risiko og kontrollrisiko) gir revisor prioriteringer for disponering av ressursene for de enkelte revisjonsområder og enheter. Revisor skal påse at planleggingen sikrer at alle virksomheter revideres på en betryggende måte innenfor et planlagt og dokumentert intervall. Syklus/matrise for planlegging av revisjonsoppdraget kan benyttes til dette formålet.

2. TIDSPERIODEN FOR OVERORDNET REVISJONSSTRATEGI

Planperioden er 1. april 2018 - 31. mars 2019.

3. KOMMUNENS INNDELING I ENHETER

Det er tatt utgangspunkt i hvilken inndeling kommunen selv har gjort i sitt budsjett og regnskap. (regnskapsskjema 1B). Det er ikke foretatt endringer fra organiseringen sammenlignet med foregående år.

1. Sentraladministrasjonen
2. Oppvekst
3. Helse/omsorg
4. Barnevern
5. NAV
6. Utvikling
7. Kirke/kultur

¹ ISA – Internasjonale standarder for revisjon av historisk finansiell informasjon

4. RESSURSER

4.1 Personellmessige ressurser

- Lene Eilertsen – Kontaktperson
- Rita Elnes – Distriktsrevisor
- Unni Torp, Sabri Mousa, Inger Marie Karlsen-Moum, Jehona Rukiqi, Pavel Makarov, Svend-Harald Klavestad – medarbeidere

Totalt antall timer **158 timer**

Ressursinnsatsen omfatter blant annet løpende revisjon, intern kontroll, årsoppgjør, budsjettoppfølging, attestasjoner, intern kvalitetssikring, rådgivning og møter med klient, møter i kontrollutvalg og kommunestyre m.m.

Revisors ressurser og kvalifikasjoner:

Revisors ressurser og kvalifikasjoner er vurdert etter de krav som er satt i ISA 220. Etter vår gjennomgang er det vurdert at kapasitet mht. planlagte handlinger og nødvendige ressurser er tatt hensyn til i vårt rammeverk, og at kvalifikasjonene til våre medarbeidere blir opprettholdt gjennom faglig ajourhold og obligatoriske kurs. Dette gjør oss i stand til å utføre revisjonen av Rømskog kommune på en faglig korrekt og god måte. For øvrig viser vi til dokumentene "*Oppdragsvurdering og Indre Østfold Kommunerevisjon IKS- Planlagte ressurser og tidsforbruk 2018*".

Revisors uavhengighet og objektivitet:

KL § 79 og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. kap. 6 omhandler krav til revisors uavhengighet og objektivitet. Kravet til uavhengighet og objektivitet gjelder alle som foretar revisjon. Det påhviler derfor alle som utfører revisjon å foreta en løpende vurdering av sin uavhengighet. Bestemmelsene gjelder alle som utfører revisjon for kommunen.

I følge revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Uavhengigheten og objektiviteten til de revisorer som benyttes i Rømskog kommune er vurdert og funnet i orden.

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS har etablert rutiner som sikrer at alle ansatte har fokus på sin egen uavhengighet til de oppdrag som den enkelte reviderer. Selskapet har fokus på vår væremåte og oppførsel, som sikrer profesjonalitet og objektivitet opp mot våre oppdragsgivere. Det er etablert etiske retningslinjer og varslingsrutiner.

5. ANALYTISK KONTROLL

Revisor må tidlig i revisjonsprosessen foreta en systematisk gjennomgang og analyse av sine kunnskaper og sin dokumentasjon. Bruk av analytiske kontrollhandlinger kan indikere forhold i kommunen som revisor ikke var klar over og som vil bidra til å vurdere risikoene for vesentlig feilinformasjon, slik at revisor kan fastsette typen, tidspunkt for utførelse og omfanget av ytterligere revisjonshandlinger, jf. ISA 520 - Analytiske kontrollhandlinger. På analytiske kontrollhandlinger anvendt som risikovurderingshandlinger benyttes det både økonomiske og ikke-økonomisk informasjon. Eksempel på slik informasjon:

Økonomisk informasjon:

- Budsjettet for det aktuelle år
- Inneværende års regnskap, så langt det er ført
- Økonomiplan
- Forrige års regnskap og budsjett
- Økonomiske oversikter i andre dokumenter (eks. i årsberetningen)
- Diverse Kostra-tall

Ikke-økonomisk informasjon:

- Årsberetninger
- Diverse plandokumenter
- Saksfremlegg og vedtak i politiske organer
- Nye lover, forskrifter, reglementer og lignende
- Dokumentasjon om fratreden og tiltreden i sentrale stillinger

Basert på informasjon fra disse og andre relevante kilder kan revisor tidlig bli oppmerksom på tegn til uheldig økonomisk utvikling, påfallende budsjettavvik, mulige rettstvister osv. Videre kan opplysningene gi grunnlag for å identifisere og beskrive risikoforhold. Den målbevisste analysen av slike forhold vil være av stor nytte i den generelle risikovurderingen.

6. VURDERING AV RISIKO/VESENTLIGHET – PRIORITERINGER

Vurderingene skal foretas med utgangspunkt i tidligere erfaringer med regnskapsmessige feil og en vurdering av den interne kontrollen basert på dens fem bestanddeler/komponenter; 1)kontrollmiljø, 2)risikovurderinger, 3)kontrolltiltak, 4)informasjon og 5)overvåking.

Et viktig prinsipp i internkontrollen er at nytten av kontrollen skal avveies mot kostnaden ved å gjennomføre den. Nesten enhver handling innebærer en risiko. Hensikten med den interne kontrollen er ikke nødvendigvis å unngå alle risiki, men å begrense dem til et nivå som er akseptabelt/økonomisk forsvarlig.

Det finnes ikke noen fasit på god intern kontroll. Revisor må derfor ha gode kunnskaper og erfaring for å kunne vurdere den enkelte kommunes interne kontroll. Revisor må skaffe seg tilstrekkelig kjennskap til kontrollmiljøet til å kunne vurdere ledelsens holdninger til, oppmerksomhet på og handlinger vedrørende internkontroll og dens betydning for virksomheten. Revisor har som regel et klart inntrykk av kontrollmiljøet, basert på erfaringer fra tidligere års revisjon og ledelsens reaksjoner på kontrollmessige problemer som revisor har avdekket og påpekt. Det vil ofte være tilstrekkelig å undersøke om det har vært endringer i kontrollmiljøet og i ledelsen og følge opp med samtaler med evt nye personer i ledelsen for å kartlegge deres holdninger.

Det går ikke noe klart skille mellom regnskapssystemet, kontrollmiljøet og kontrolltiltakene, og gjennom arbeidet med å skaffe seg kjennskap til regnskapssystemet og kontrollmiljøet vil revisor som oftest ha fått en relativt god oversikt over kontrolltiltakene. Det skyldes at mange av kontrolltiltakene er integrert i regnskapssystemet, og at en rekke kontrolltiltak som regel blir beskrevet for revisor under kartleggingen av kontrollmiljøet. Resultatet av kartlegging og vurdering av internkontrollen vil indikere nivået på kontrollrisikoen, som igjen får konsekvens for revisjonsmessig angrepsvinkel.

6.1 Generell risikoanalyse

De viktigste grunnlagene for den generelle risikovurderingen vil være revisors allmenne kunnskaper om oppdraget, analysen som allerede er gjennomført (se avsnitt 5) og erfaringene fra tidligere års revisjon. I henhold til ISA 315 – "Identifisering og vurdering av risikoene for vesentlig feilinformasjon gjennom forståelse av enheten og dens omgivelser", må revisor opparbeide seg en forståelse av kommunen og dens omgivelser. Dette vil blant annet omfatte vurderingen av kommunens egne interne kontroll. Dette for å vurdere om denne er tilstrekkelig til å identifisere og vurdere risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, og om disse skyldes misligheter eller feil. Revisor skal videre skaffe seg tilstrekkelig kjennskap til regnskaps- og internkontrollsystemene til å kunne planlegge revisjonen og utvikle en effektiv revisjonsmessig angrepsvinkel, og utforme og utføre videre revisjonshandlinger. Revisor må anvende profesjonelt skjønn for å vurdere revisjonsrisikoen og for å utforme revisjonshandlinger som sikrer at den reduseres til et akseptabelt nivå.

Risikofaktorer	Revisjonens vurdering	Konk. Høy/ Middels / Lav risiko
<p>Politisk og administrativ styring</p> <p>Eks.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organisering - Rutinebeskrivelser - Arbeidsdeling - Intern opplæring - Personalpolitikk 	<p>Rømskog kommune har i underkant av 700 innbyggere.</p> <p>Rømskog kommune er organisert med rådmann og virksomhetsledere. Rømskog kommune er en liten kommune og arbeidsdeling kan være en utfordring.</p> <p>Rømskog kommune benytter nettoramme for sine enheter og tertialrapportene er bygd opp etter dette. Dette gir i utgangspunktet administrasjonen en frihet, men likevel må budsjettet justeres hvis det oppstår et vesentlig avvik i den enkelte virksomhets inntekter og utgifter. Det er i kommunal sektor tillagt administrasjonen ansvaret med å foreta vurderinger, og dermed legge frem budsjettjusteringssaker til politisk behandling.</p> <p>Kommunen søker samarbeid med andre kommuner for å løse oppgaver, bl.a. dagsenter, tekniske tjenester, barnevern, IKT og renovasjon. Kommunen løser også en del av sine oppgaver ved kjøp fra private.</p> <p>Rømskog kommune har vedtatt kommunesammenslåing med Aurskog-Høland kommune fra 2020.</p>	Middels
<p>Sentrale personer</p> <p>Eks.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stabilitet/Gjennomtrekk - Kompetanse - Samarbeidsvilje - Erfaring - Holdninger til internkontroll/tidsfrister 	<p>Det er stabilitet vedr. sentrale personer i Rømskog kommune selv om det har vært utskiftninger i noen stillinger de siste årene.</p> <p>Fra 2016 har Rømskog kommune kjøpt regnskapstjenester fra Marker kommune. Rømskog kommune begynte i 2017 å få levert IKT-tjenester fra Aurskog-Høland kommune.</p> <p>Revisjonen opplever å ha et godt samarbeid med sentrale personer i kommunen.</p> <p>Det har blitt uttrykt at det er mange oppgaver få ansatte skal utføre og at det kan være en utfordring.</p>	Middels

<p>Aktiviteter og institusjoner Eks.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omfanget av virksomheter - Spesielle akt./inst. - Nye aktiviteter/inst. 	<p>Rømskog kommunes investeringsbudsjett for 2018 er vedtatt med investeringer i anleggsmidler på 21,7 mill. kr. De største investeringene vil være vedrørende kloakkledningsnett, renseanlegg, utvidelse eldresenter, brannbil og fibernet.</p> <p>Årets investeringsbudsjett skal finansieres ved bruk av lånemidler, bruk av avsetninger og tilskudd.</p>	<p>Middels/ Høy</p>
<p>Regnskapsopplegg Eks.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regnskapssystem - Rapporteringssystem - Bruk av undersystemer - Sentral/desentral føring 	<p>Rømskog kommune bruker økonomisystemet Enterprise fra Visma. Dette er et godt fungerende lønns- og regnskapssystem med integrerte HRM-, fakturerings- og anleggsmidler.</p> <p>Kommunen benytter Momentum selvkostverktøy vedr. VAR-området.</p> <p>Som beskrevet ovenfor kjøper Rømskog kommune regnskapstjenester fra Marker kommune.</p>	<p>Middels</p>
<p>Kommunens økonomiske stilling Eks.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Soliditet - Finansiering - Likviditet - Budsjett disiplin/ kontroll - Risikobetonte engasjement - Måloppnåelse - Tidligere års oppdagede Feil 	<p>Kommunens resultat har vist et mindreforbruk over flere år. Grunnet kommunens størrelse kan små enkelthendelser slå kraftig ut i økonomien.</p> <p>Rømskog kommune innførte eiendomsskatt fra 2017.</p> <p>For øvrig viser vi til rådmannens årsberetning for 2017 og budsjett 2018.</p> <p>Rømskog kommunes årsregnskap for 2017 hadde et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 4 645 539,45.</p> <p>I 2017 ble det betalt kr 971626 i avdrag og det er lavere enn minste tillatte avdrag som er beregnet til 1 053 325 og 1 105 965(to forskjellige metoder). Det som er betalt for lite i 2017 må betales i 2018.</p> <p>Kommunen har 9,3 mill. kr på disposisjonsfond og 4,4 mill. kr på ubundne investeringsfond pr. 31.12.17.</p> <p>Kommunen har langsiktig gjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser) på 35,2 mill. kr pr. 31.12.17.</p>	<p>Middels</p>
<p>Eksterne rammebetingelser og forhold Eks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lover forskrifter og endringer i disse - Viktige forbindelser, prosjekter og lignende. - Oppmerksomhet fra media - Andre eksterne forhold som påvirker kommunens virksomhet 	<p>Kommuneloven med tilhørende lover og forskrifter. Ny kommunelov er vedtatt i juni 2018. Standarder og uttalelser fra GKRS.</p> <p>Nasjonale budsjetter og styringssignaler jf. inntektssystem for kommuner og fylkeskommuner.</p> <p>Det er vedtatt at Rømskog kommune skal slås sammen med Aurskog-Høland kommune fra 2020. Arbeidet med sammenslåing vil prege årene 2018 og 2019.</p> <p>Endringer i kommunenes inntektssystem kan endre rammevilkårene for Rømskog kommune.</p> <p>De viktigste eksterne forhold som påvirker kommunen kan oppsummeres slik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommunereformen, herunder evt. overføring av oppgaver til kommunene - Endringer i inntektssystemet for kommunene, herunder vektlegging av de forskjellige 	<p>Middels</p>

	<p>kostnadsnøkklene som ligger til grunn for fordelingen av kommunens inntekter, er varslet for årene som kommer.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utvikling i ressurskrevende brukere påvirker kommunens økonomi - Etterlevelse av regler knyttet til offentlige anskaffelser hvor brudd kan få vesentlige konsekvenser 	
--	--	--

Ved fastsettelse av total vesentlighetsnivå (høyt, middels eller lavt, eventuelt et sted på en skala mellom disse nivåene), legger revisor vekt på alle forhold som kan tenkes å påvirke brukernes behov for et mest mulig korrekt regnskap. Forhold som alltid vil være av betydning er kommunens økonomi og likviditet, og hvilke investeringsplaner kommunen har. Sammenhengen mellom vesentlighet og revisjonsrisiko er at jo høyere vesentlighetsgrensen er, jo lavere er revisjonsrisikoen, og vice versa.

Basert på tidligere års erfaring, informasjon fra økonomisk informasjon, ikke-økonomisk informasjon og andre relevante kilder, har revisor vurdert det totale vesentlighetsnivået til **Middels**.

6.2 Vesentlighet

Informasjonen er vesentlig hvis feil i eller utelatelse av informasjonen kan påvirke økonomiske beslutninger som treffes av brukerne på grunnlag av regnskapet. Vesentlighet avhenger av størrelsen av regnskapsposten eller feilen, sett i forhold til omstendighetene rundt utelatelsen eller feilen jf. ISA 320 pkt. 3. Hva som er vesentlig avgjøres ut fra en konkret vurdering av hvor store feil eller utelatelser som kan tåles før noen vil foreta en økonomisk disposisjon som er annerledes enn den ville vært om regnskapet ikke hadde vært beheftet med disse feilene/utelatelsene. Feil eller mangler som samlet fører til at det skapes et åpenbart uriktig inntrykk av den offentlige virksomhetens stilling, likvider og resultater, skal alltid anses som vesentlige.

Vurdering av hva som er vesentlig er gjenstand for profesjonelt skjønn jf. ISA 320 pkt. 4.

7. GENERELT TIL DE ULIKE REVISJONSOMRÅDER

På de revisjonsområder hvor det er identifisert klare interne kontrollpunkter, eller hvor slike i løpet av revisjonsåret blir identifisert, og hvor det forefinnes skriftlige rutiner, vil revisjonen foreta systemkontroller (testing av den interne kontrollen).

Alle områders balanseavhengige poster må gjennomgås, i tillegg til en generell gjennomgang av balansen.

ISA 500 omhandler revisjonsbevis. Dette betyr at revisor må innhente tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis for å kunne trekke konklusjoner som grunnlag for revisjonsberetningen. Når revisjonsbevis innhentes ved substanskontroller, må revisor vurdere tilstrekkeligheten og hensiktsmessigheten av bevisene sammen med bevis fra systemtester, for å underbygge regnskapspåstandene.

Regnskapspåstandene kan kategoriseres på følgende måte:

a) Påstander om transaksjonsklasser og hendelser i perioden som revideres:

- i. Gyldighet
- ii. Fullstendighet
- iii. Nøyaktighet
- iv. Periodisering
- v. Klassifisering

b) Påstander om kontosaldoer ved regnskapsperiodens slutt:

- i. Eksistens
- ii. Rettigheter og forpliktelser
- iii. Fullstendighet
- iv. Verdsettelse og fordeling

c) Påstander og presentasjon og innhold:

- i. Gyldighet og rettigheter og forpliktelser
- ii. Fullstendighet
- iii. Klassifisering og forståelighet
- iv. Nøyaktighet og verdsettelse

Alle standard revisjonsplaner (tidligere revisjonsprogram) ivaretar at alle påstander dekkes.

7.1 LØNNSOMRÅDET

Aktuelle kontroller/kontrollområder

Balanseposter, transaksjoner og tilleggsopplysninger ved blant annet lønn (fast og variabel), sykkelønnsrefusjon, reiseutgifter og pensjon.

Premisser og grunnlag for revisors vurdering og arbeid på lønnsområdet i revisjonsåret er; avdekke svakheter/styrker frem til nå - generelle risiki for området og områdets vesentlighet. Lønn og lønnsavhengige poster er budsjettet med kr 43 037 533 i 2018 og utgjør ca. 54 % av kommunens totale driftsutgifter. Arbeidet som er planlagt vil være en naturlig oppfølging av tidligere utført arbeid når det gjelder regnskapsrettet revisjon og revisjon av intern kontrollen (kartlegging og testing), samt nye innfallsvinkler.

Kommunen benytter HRM fra Visma Enterprise og har direkte overvelt til kommunens regnskapssystem.

Kartleggingen av lønnsområdet viser at den interne kontrollen på området er tilfredsstillende. De detaljerte revisjonshandlingene kan dermed begrenses, til tross for at området er stort.

Anslått tidsforbruk:

Ressursbehov for revisjon på området er anslått til 25 timer for 2018.

7.2 INNKJØPSOMRÅDET

Aktuelle kontroller/kontrollområder

Balanseposter, transaksjoner og tilleggsopplysninger ved blant annet kjøp av varer og tjenester som inngår i/erstatte kommunal tjenesteproduksjon og merverdiavgift.

Med unntak av lønnsområdet, er det innkjøpsområdet som utgjør den største delen av kommunens driftsutgifter. Summen av postene på området er budsjettet med kr 27 541 640 for 2018. Bilagsmassen er relativt stor og feilmulighetene mange.

Det er her spesielt viktig å ha gode innkjøpsrutiner og fakturakontroll (bl.a. attestasjon/anvisning). All aktivitet knyttet til innkjøp og anskaffelser i kommunen bør utføres i tråd med det til enhver tid gjeldende lovverk, samt de reglement og instruksjoner som regulerer anskaffelsesvirksomheten i det offentlige. Det vises i denne forbindelse

blant annet til lov og forskrift om offentlige anskaffelser. I tillegg bør kommunens interne prosedyrer og rutinebeskrivelser som bygger på ovennevnte lov og regelverk følges for alle innkjøp og anskaffelser.

Videre vil fokus være på kommunens praktisering av KRS nr. 4, skille mellom vedlikehold og påkostning av varige driftsmidler.

Handlinger på innkjøpsområdet, spesielt bilagsrevisjon, må ses i sammenheng med handlinger som blir utført vedr. merverdiavgiftskompensasjonen samt handlinger på investerings- og driftsmiddelområdet.

Anslått tidsforbruk:

Ressursbehov for revisjon på området er anslått til 15 timer for 2018.

7.3 INVESTERINGS-/DRIFTSMIDDELOMRÅDET

Aktuelle kontroller/kontrollområder

Balanseposter, transaksjoner og tilleggsopplysninger ved blant annet investeringer i/ avhendelser av varige driftsmidler og avskrivninger.

Rømskog kommune har for 2018 budsjettet med investeringer i anleggsmidler på kr 21 718 500. De største investeringene i 2018 vil være kloakkledningsnett, renseanlegg, utvidelse på endresenteret, brannbil og fibernet. Investeringsregnskapet kan være gjenstand for store svingninger fra år til år, og investeringer som er budsjettet/planlagt i et år, kan bli gjennomført og regnskapsført over flere år, gjerne som prosjektregnskap. Imidlertid er det i regelverket i brev fra KRD, tolket at investeringer er ettårig og ikke årsuavhengig. Dette betyr at investeringer fortsatt kan løpe over flere år, men at budsjettet skal vedtas med den delen av totale investeringskostnader som antas påløpt per år.

De krav som er beskrevet under innkjøpsområdet til gode rutiner, gjelder også for investerings- og driftsmiddelområdet.

Handlinger på området, må på lik linje med innkjøpsområdet, ses i sammenheng med handlinger som blir utført vedr. merverdiavgiftskompensasjon.

Anslått tidsforbruk:

Ressursbehov for revisjon på området er anslått til 12 timer for 2018.

7.4 FINANSOMRÅDET

Aktuelle kontroller/kontrollområder

Balanseposter, transaksjoner og tilleggsopplysninger ved blant annet finansielle plasseringer, aksjer og andeler, utlån, innlån, garantier og interne finansieringstransaksjoner.

Budsjetterte finansutgifter for 2018 utgjør kr 2 917 000 eks avskrivninger.
Budsjetterte finansinntekter for 2018 utgjør kr 4 776 165 eks avskrivninger.

Største delen av revisjonsressursen på finansområdet legges til årsoppgjøret. Kommunens finansreglement skal vedtas minst en gang i hver kommunestyreperiode jf. §2 i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

Anslått tidsforbruk:

Ressursbehov for revisjon på området er anslått til 12 timer for 2018.

7.5 OVERFØRINGSOMRÅDET

Aktuelle kontroller/kontrollområder

Balanseposter, transaksjoner og tilleggsopplysninger ved blant annet utlån (sosiale utlån og utlån fra næringsfond), overføringer med krav til motytelse (refusjoner) og overføringer til/fra staten, kommuner og andre.

Budsjetterte overføringsutgifter for 2018 utgjør kr 6 798 000.

Budsjetterte overføringsinntekter for 2018 utgjør kr 68 038 200 hvorav kr 37 419 000 er rammetilskudd.

Beløpsmessig er overføringsområdet et meget stort område. Dette skyldes blant annet store overføringer fra staten og inntekts- og formueskatt som er kommunens hovedinntektskilde. Overføringene skjer gjerne jevnlig og er beløpsmessig store. Dette gjør at ressursinnsatsen vil være noe begrenset sett i forhold til områdets størrelse.

Anslått tidsforbruk:

Ressursbehov for revisjon på området er anslått til 11 timer for 2018.

7.6 SALGSOMRÅDET

Aktuelle kontroller/kontrollområder

Balanseposter, transaksjoner og tilleggsopplysninger ved blant annet salg (avg.pl. gebyrer, brukerbetaling, billettinntekter, husleie m.m.) og intern salg.

Det er budsjettert med kr 7 479 808 i salgssinntekter i Rømskog kommune for 2018.

Salgsområdet inneholder relativt mange og forskjellige inntekter som krever ulik behandling. Feil i registrerte grunnlagsdata i kommunens faktureringsystem vil medføre vesentlige feil.

Anslått tidsforbruk:

Ressursbehov for revisjon på området er anslått til 15 timer for 2018.

7.7 LIKVIDOMRÅDET

Aktuelle kontroller/kontrollområder

Balanseposter, transaksjoner og tilleggsopplysninger ved blant annet inn- og utbetalinger over kasse og bank.

I forbindelse med revisjon av kommunens likvide midler vil kassetellinger og avstemming av bankkonti bli kontrollert/utført. Det er forbundet en viss grad av risiko til likvide midler og vesentlighetsgrensen må settes lavt fordi enhver beløpsstørrelse som er feil på dette området er vesentlig.

Anslått tidsforbruk:

Ressursbehov for revisjon på området er anslått til 5 timer for 2018.

7.8 ÅRSOPPGJØR

Aktuelle kontroller/kontrollområder

Sammenfattende kontroller, årsavslutningsposter, analytiske kontroller, budsjettkontroller, regnskapsanalyse og totalavstemming. Videre skal revisor gjennomgå og vurdere rådmannens årsberetning.

Frist for avleggelse av kommunens årsregnskap er 15. februar, og denne oppgaven påbegynnes når dette er oversendt revisjonen. I denne fasen skal revisor sammenfatte resultatene av de kontroller som er foretatt i løpet av året, samt foreta eventuelle tilleggskontroller for å vurdere hvorvidt det avlagte regnskapet gir et korrekt inntrykk av kommunens økonomiske stilling og resultat.

Revisor skal også gjennomgå og vurdere rådmannens årsberetning.

Anslått tidsforbruk:

Ressursbehov for revisjon på er innarbeidet i timene på det enkelte området for 2018.

7.9 ANNET

Som beskrevet innledningsvis i dokumentet omfatter ressursinnsatsen arbeid knyttet til og deltagelse i kontrollutvalgs- og kommunestyremøter og intern kvalitetskontroll i henhold til standard ISQC-1.

Ressursbehovet er anslått til 15 timer for 2018.

8. BUDSJETT- OG VEDTAKSOPPFØLGING

Aktuelle kontroller/kontrollområder:

Formelle sider ved budsjettvedtaket, lovbestemt rapportering, at disposisjoner samsvarer med lover og bestemmelser og at vedtak blir etterlevd.

I følge forskrift om revisjon i kommuner mv. § 3 skal revisor skal se etter at beløpene i kommunens årsregnskap stemmer med regulert budsjett slik det fremstår etter gyldige vedtak/endringer fattet på riktig beslutningsnivå.

Målsettingene for vedtakskontroll er å se etter at vesentlige økonomiske disposisjoner ikke strider mot lov, forskrift, regelverk eller vedtak og at vedtak angående økonomiforvaltning, regnskap og budsjett blir etterlevd og iverksatt.

Anslått tidsforbruk:

Ressursbehov for revisjon på området er anslått til 10 timer for 2018.

9. ATTESTASJONER

Det er et økende krav om uavhengig revisorkontroll av kommunens bruk av statlige midler. Slike kontroller krever egen planlegging og egne handlinger, for å bekrefte kontrollpunkter og avgi særskilt revisorsrapport.

Slike attestasjonsoppdrag gjennomføres etter standarden ISRS 4400, Avtalte kontrollhandlinger. Det attesteres på refusjon vedr. ressurskrevende helsetjenester, rapportering av psykisk utviklingshemming og den kulturelle skolesekken.

Revisjonen gjennomfører kontroller for å bekrefte kommunes krav om merverdiavgiftskompensasjon hver termin, dvs 6 ganger i året. Revisjonen er ansvarlig for å sende kompensasjonskravet via Altinn, på vegne av våre oppdragsgivere. Disse kravene gjennomføres etter god revisjonsskikk og ISA 800 "Særlige hensyn ved revisjon av regnskaper utarbeidet i samsvar med rammeverk med spesielle formål". En revisjon etter ISA 800 innebærer at revisor bekrefter at regnskapet er riktig med høy grad av sikkerhet.

Anslått tidsforbruk:

Ressursbehov for revisjon på området er anslått til 38 timer for 2018.

Planlagt samlet tidsforbruk: 158 timer.

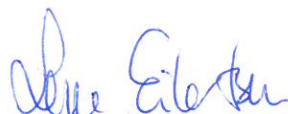
10. OPPSUMMERING

Den overordnede revisjonsstrategien og revisjonsplanene vil gjennom året være til kontinuerlig vurdering etter hvert som revisjonen utføres. Hvis spesielle forhold skulle oppstå i løpet av året, vil det være muligheter for at det blir visse omprioriteringer i denne planen. Dette vil også være tilfelle dersom noen av de planlagte kontrollene viser seg lite hensiktsmessig å gjennomføre.

Rakkestad, 16.08.2018

Rita Elnes
distriktsrevisor

Lene Eilertsen
revisor

Saksnr.: 2018/9818
Dokumentnr.: 7
Løpenr.: 178587/2018
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Ida Bremnes Haaby

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rømskog	Møtedato 18.09.2018	Utvalgssaksnr. 18/21
--	------------------------	-------------------------

Forslag til prosjektbeskrivelse til forvaltningsrevisjonsprosjekt "Kommunesammenslåing/kommunereform"

Vedlegg Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget vedtar prosjektbeskrivelsen for forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kommunesammenslåing/kommunereform», med oppstart høsten 2018.

Rakkestad, 07.09.2018

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

- Forslag prosjektbeskrivelse til kontrollutvalget i Rømskog kommune:
Kommunesammenslåing/kommunereform

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2018 Rømskog kommune, vedtatt av kontrollutvalget 06.12.2016 og av kommunestyret 09.02.2017 i sak 03/17.
- Overordnet analyse – notat til kontrollutvalget Rømskog kommune (unntatt off. jfr. off.loven § 13 og forvaltningsloven § 13, første ledd nr.2), behandlet i kontrollutvalget 06.12.2016.

Saksopplysninger

Kontrollutvalg og kommunestyre behandlet *Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2018* vinteren 2016/2017. Prosjektet «*Kommunesammenslåing/kommunereform*» er det siste av to forvaltningsrevisjonsprosjekter som skal gjennomføres i planperioden.

Kontrollutvalget valgte prosjekt blant annet på bakgrunn av revisjonsnotatet «*Overordnet analyse*», som vurderte ulike risikofaktorer innenfor kommunens tjenesteområder. Kommunereformen var et av områdene som pekte seg ut i forhold til risiko og vesentlighet.

I prosjektbeskrivelsen til forvaltningsrevisjonsprosjektet presenteres bla forslag til problemstilling og metodikk. Problemstillingen som skal belyses i en

forvaltningsrevisjonsrapport skal ta utgangspunkt i kontrollutvalgets bestilling (Plan for forvaltningsrevisjon) og utvalgets hensikt med revisjonen.

Revisjonen har gjengitt de viktigste poengene i prosjektbeskrivelsen (jf. pkt. fire «Utdyping av prosjektoppgaven»). På grunnlag av dette, foreslår revisjonen følgende problemstilling:

Har Rømskog kommune fulgt opp sentrale og lokale føringer for informasjon og medvirkning i prosessen med kommunesammenslåing?

Prosjektbeskrivelsen utdyper nærmere hva prosjektet vil omhandle og hva slags metode revisjonen vil benytte for å gjennomføre sine undersøkelser.

Etterprøving og kontroll av forvaltningen er en vesentlig og lovpålagt del av kontrollutvalgets oppgave. Gjennom forvaltningsrevisjon skal de folkevalgte i kommunen få informasjon om administrasjonen etterlever regelverk, utnytter ressursene hensiktsmessig og når fastsatte mål etter vedtak i kommunestyret. Forvaltningsrevisjon skal fungere som kontrollmekanisme mellom kommunestyret og administrasjonen, i tillegg til å gi læringseffekt.

Utvalget står fritt til å gjøre tilpasninger eller å spisse problemstillingene ytterligere, dersom det blir funnet hensiktsmessig.

Vurdering

Sekretariatet vurderer revisjonens forslag til prosjektbeskrivelser å være i tråd med kontrollutvalgets intensjoner for valg og bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt. Prosjektplanen er funnet å være i tråd med standarden for forvaltningsrevisjon (RSK 001) Sekretariatet har ingen kommentarer til metode og gjennomføring og anbefaler utvalget å vedta den forelagte prosjektbeskrivelsen.

PROSJEKTBEKRIVELSE

Kommunesammenslåing/kommunereform

1. BAKGRUNN FOR PROSJEKTET

Revisjonen skal i henhold til kommuneloven kapittel 12 § 78 og forskrift om revisjon av 1.juli 2004 kapittel 3 § 6, utføre forvaltningsrevisjon. Etter forskriftens § 7 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger, herunder om:

- a) Forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.
- b) Forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området.
- c) Regelverket etterleves.
- d) Forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige.
- e) Beslutningsgrunnlaget fra administrasjon til de politiske organ samsvarer med offentlige utredningskrav.
- f) Resultatene i tjenesteproduksjon er i tråd med kommunestyrets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten er nådd.

2. PROSJEKTETS PROBLEMSTILLING:

- Har Rømskog kommune fulgt opp sentrale og lokale føringer for informasjon og medvirkning i prosessen med kommunesammenslåing?

3. PREMISSER FOR PROSJEKTARBEIDET

Prosjektet gjennomføres av forvaltningsrevisjonsgruppen i samarbeid med kommunegruppen.

- Forvaltningsrevisjonsgruppen forbereder prosjektet.
- Kartlegging av organisering og innhenting av materiale gjennomføres i samarbeid med kommunegruppene.
- Forvaltningsrevisjonsgruppen har ansvaret for å avslutte arbeidet med en prosjektrapport.
- Rapporten oversendes kontrollutvalget etter vanlige rutiner.
- Det er forventet at revisjonen vil bruke 85 timer på gjennomføringen av prosjektet.

4. UTDYPING AV PROSJEKTOPPGAVEN:

Under arbeidet med overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon (i 2016), kom det fram at kontrollutvalget oppfattet det som viktig at det ble gitt løpende informasjon til innbyggerne om kommunesammenlåingsprosessen, at man sikrer en tilfredsstillende kontroll av prosessen og sørger for løpende oppfølging av politiske vedtak. En spørreundersøkelse blant folkevalgte den gang viste at 90 % av de folkevalgte i stor grad opplevde å få informasjon om den pågående kommunereformen, mens 10 % opplevde i middels grad å ha fått informasjon om kommunereformen.

En kommunesammenslåingsprosess vil med stor grad av sannsynlighet skape usikkerhet hos kommunalt ansatte, kommunens politikere og befolkningen for øvrig. Revisjonen vurderer at risikoen er høy når ulike kommunale kulturer, innenfor alle sektorer av kommunal drift og forvaltning, skal slås sammen i enheter under en ny ledelse. En nødvendig forutsetning for en vellykket kommunesammenslåingsprosess er medarbeidernes engasjement og deltakelse i prosessen.

Prosjektet vil vurdere utarbeidede retningslinjer og planer for informasjon og involvering opp mot sentrale føringer og regelverk. Videre vil revisjonen undersøke kommunens gjennomføring av sine planer for informasjon og involvering. Det vil være aktuelt med spørreundersøkelse blant kommunens ansatte og politikere. En spørreundersøkelse blant kommunens innbyggere vurderer revisjonen som for omfattende innenfor prosjektets rammer.

Revisjonen har ikke funnet rom for å inkludere en undersøkelse av oppfølging av politiske vedtak innenfor prosjektets rammer. Dette må etter revisjonens vurdering eventuelt velges som ett eget prosjekt i stedet for foreslåtte prosjekt.

Prosjektet vil kunne bidra til innsikt i kommunesammenslåingsprosessen som kan være nyttig i gjenværende prosjektfaser, samt i den videre byggingen av den nye kommunen etter 1.1.2020.

Ovennevnte utdyping er ikke uttømmende, og aktuelle kontroll- og tilsynshandlinger vil bli videre utdypet i forvaltningsrevisjonsrapporten.

5. REVISJONSKRITERIER kan bli utledet av:

- Inndelingsloven
- Innstillinger og proposisjoner til stortinget
- Veiledere og rundskriv fra regjeringen
- Hovedavtalen KS
- Kommunikasjonsplan Rømskog og kommunereformen-fase 2
- Styrende dokumenter for nye Aurskog-Høland kommune
 - Intensjonsavtale om kommunesammenslåing
 - Styringsdokument for gjennomføring av sammenslåing
 - Omstillingsavtale
 - Programmandat for kommunesammenslåingen
 - Kommunikasjonsplan – Veien frem til nye Aurskog-Høland og Rømskog kommune
- Politiske vedtak vedrørende kommunereformen fattet av Rømskog kommune

Det tas forbehold om at andre revisjonskriterier kan være aktuelle.

6. AVGRENSING AV PROSJEKTET

Prosjektet avgrenses til nevnte problemstilling. Dersom det underveis avdekkes problemstillinger som ikke er nevnt i denne prosjektbeskrivelsen vil disse bli tatt opp med kontrollutvalget dersom de er av vesentlig art.

7. PROSJEKTORGANISASJON

Prosjektleder:	Ansatte i forvaltningsrevisjonsgruppen	
Prosjektgruppe:	Ansatte i forvaltningsrevisjonsgruppen + stedlig revisor	
Prosjektperiode:	Fra: 20.08.2018	Til: 31.12.2018
Vedtaksorgan:	Kontrollutvalget og kommunestyret i Rømskog kommune	

Initiativtaker:	Kontrollutvalget i Rømskog kommune
Organisasjonsledd som omfattes av prosjektarbeidet	Sentraladministrasjonen

Saksnr.: 2018/9818
Dokumentnr.: 8
Løpenr.: 178799/2018
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Ida Bremnes Haaby

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rømskog	Møtedato 18.09.2018	Utvalgssaksnr. 18/22
--	------------------------	-------------------------

Revisjonsplan forvaltningsrevisjon 2019

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak og innstilling til kommunestyret:

1. Etter kontrollutvalgets vurdering bør det gjennomføres forvaltningsrevisjon innenfor følgende område i 2019:

- **Vedtast av kontrollutvalget i møtet. Forslag til aktuelle prosjekter/områder går fram av «Overordnet analyse» (Vedlegg 1)**

Kontrollutvalgets forslag til prioriteringer legges inn i «Revisjonsplan - Forvaltningsrevisjon 2019» og innstillingen sendes kommunestyret.

2. **Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret:**

- a) «Revisjonsplan - Forvaltningsrevisjon 2019» vedtas.
- b) Kontrollutvalget får fullmakt til å foreta nærmere planlegging av forvaltningsrevisjonen, herunder vedta de enkelte prosjektbeskrivelsene og inngå avtaler om gjennomføringen med revisjonen.
- c) Kontrollutvalget sender forvaltningsrevisjonsrapporter til kommunestyret fortløpende.

Kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å vurdere eventuelle behov for endringer i planen i planperioden.

Rakkestad, 07.09.2018
Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

- Vedlegg 1 Overordnet analyse 2019 Rømskog kommune
- Vedlegg 2 Utkast til Revisjonsplan – Forvaltningsrevisjon Rømskog kommune 2019

Saksopplysninger

Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner §9 slår fast at "*Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med bestemmelsene i dette kapitlet*".

Videre pålegger samme forskrift i § 10 at kontrollutvalget skal "*minst en gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter*".

Det er i utkastet til plan lagt opp til at det avholdes et prosjekt i Rømskog kommune i 2019. Det er avsatt 121 timer til forvaltningsrevisjon i planperioden. (I planen henvises det til «toårsperioden» men dette anses som en inkurie).

Rammen for tidsbruk er på et noe lavere nivå enn de siste årene (I Revisjonsplan 2017-2018 er det avsatt 177 timer pr. år).

Tidsbruk på de enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekter vil variere, men erfaringsmessig ligger gjennomsnittlig tidsbruk for en forvaltningsrevisjonsrapport på ca. 300 timer. Revisjonen skriver om timeressursene at: « *Dette er timer til overordnet analyse, plan for forvaltningsrevisjon, utarbeidelse av prosjektbeskrivelser, gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjekter og gjennomføring av oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjektene og selskapskontroller. I disse timene ligger også behandling i kontrollutvalg og kommunestyret*».

Overordnet analyse, sammen med kontrollutvalgets egne vurderinger, danner grunnlaget for valg av områder i kommunen som skal ha forvaltningsrevisjon. Indre Østfold kommunerevisjon har gjennomført en overordnet analyse for å finne fram til aktuelle tema (vedlegg 1).

Revisjonen har kommet fram til fem områder som er særlig relevante for forvaltningsrevisjon:

- **Veivedlikehold- kommunale veier**
- **IKT sikkerhet/personvern**
- **Tiltak funksjonshemmede**

Revisjonens vurdering av aktuelle områder dannes på bakgrunn av analyse av KOSTRA-tall, spørreundersøkelse til kommunens ledergruppe, folkevalgte og kontrollutvalgets medlemmer, samt revisjonens egne erfaringer og tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner og oppfølgingsrapporter.

For inneværende revisjonsplan (2017-2018) gjenstår prosjektet *Kommunesammenslåing/kommunereform*, som skal legges fram for kontrollutvalget i løpet av 2018.

Forslaget til plan som legges fram for kontrollutvalget i møtet 18.09.2018 er ikke fullstendig ettersom overordnet analyse behandles i samme sak. **Den endelige planen må derfor utarbeides i møtet** og sendes videre til behandling i kommunestyret hvor den endelig vedtas. Det er opp til kommunestyret eventuelt å gjøre endringer i planen etter innstillingen fra kontrollutvalget.

Det er verdt å presisere at temaene som velges inntatt i planen er basert på en overordnet undersøkelse og i stor grad viser signaler og innspill. Før det igangsettes forvaltningsrevisjonsprosjekter vil kontrollutvalget få forelagt en prosjektbeskrivelse fra

revisjonen, der status omkring temaet blir nærmere beskrevet og endelig formål og problemstillinger bestemt.

Denne planen for forvaltningsrevisjon omhandler ikke selskapskontroll eller forvaltningsrevisjon i selskaper. Dette inngår i plan for selskapskontroll 2017-2020.

Vurdering

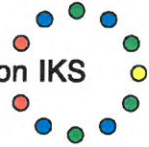
Kontrollutvalget bør løpende vurdere om temaer kan følges opp på andre måter eller som et tillegg til forvaltningsrevisjonsprosjekter – dvs. ved hjelp av enklere kartlegginger, orienteringer fra rådmannen, at kontrollutvalget gjennomfører besøk ved enheter i kommunen osv. Videre kan de forutsetninger som ligger til grunn for planen nå endre seg og det kan dukke opp andre mer aktuelle temaer.

Det fremgår av § 10 i kontrollutvalgsforskriften at kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planen i løpet av planperioden. Erfaringer har også vist at det kan være behov for hyppige og raske justeringer i forhold til planen. Det er derfor hensiktsmessig at utvalget blir gitt slik myndighet. Endringer som eventuelt medfører behov for økning i økonomiske rammer for kontrollutvalgets virksomhet må legges fram for kommunestyret.

Etter kontrollutvalgets behandling oversendes alle forvaltningsrevisjonsrapporter fortløpende til behandling i kommunestyret.

Revisjonen vil være til stede i møtet og kan svare på eventuelle spørsmål fra utvalget.

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS

Overordnet analyse 2019

Rømskog kommune

2018

FORORD	2
FORVALTNINGSREVISJON – DEFINISJON OG FORMÅL	3
Tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner	3
FREMGANGSMÅTE OG METODE	4
Nærmere om metoden og datagrunnlaget	4
Risiko og vesentlighetsvurderinger	6
OVERORDNET ANALYSE FOR RØMSKOG KOMMUNE	7
RESPONDENTENES PRIORITERINGER	8
Tekniske tjenester	9
Sentraladministrasjon	11
Helse og omsorg, barnevern og NAV	12
Oppvekst og kultur	13
AKTUELLE FORVALTNINGSREVISJONSTEMAER	14
PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON – KONTROLLUTVALGETS PRIORITERINGER	15

Forord

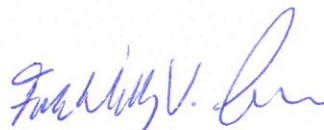
Kontrollutvalget skal påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon. Forskriftens § 10 sier at kontrollutvalget minst én gang i løpet av valgperioden, og senest innen utgangen av året etter kommunestyrets konstituering, skal utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av kommunestyret, og skal være bygget på en overordnet analyse av kommunens virksomhet. Gjeldende plan for forvaltningsrevisjon gjelder for perioden 2017 – 2018. Denne overordnede analysen er ment å gi et beslutningsgrunnlag til kontrollutvalgets behandling av plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2019. Dette fordi Rømskog kommune fra og med 01.01.2020 vil inngå i Aurskog-Høland kommune. Analysen har som siktemål å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon innen ulike tjeneste- og forvaltningsområder i kommunens virksomhet, basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Denne overordnede analysen er gjennomført av Indre Østfold kommunerevisjon IKS.

Rakkestad 06.08.2018

Rita Elnes
Distriktsrevisor

Frank Willy Vindløv Larsen
Fagansvarlig forvaltningsrevisor

Forvaltningsrevisjon – definisjon og formål

Den formelle definisjonen av forvaltningsrevisjon finnes i forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 7 «Forvaltningsrevisjonens innhold». Ifølge denne bestemmelsen innebærer forvaltningsrevisjon «...å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger». Dette innebærer blant annet at man gjennom forvaltningsrevisjoner skal undersøke om:

- a) forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger,
- b) forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området,
- c) regelverket etterleves,
- d) forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige,
- e) beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav,
- f) resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets eller fylkestingets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten er nådd.

Forvaltningsrevisjon ble lovfestet ved endringer i kommuneloven i 1992. Bakgrunnen for at forvaltningsrevisjon ble innført som en del av revisjonen av kommunene og fylkeskommunene var økte krav om effektivitet og måloppnåelse. Forvaltningsrevisjon fungerer som et viktig verktøy for kommunens øverste politiske organ for å føre tilsyn og kontroll med kommunens totale forvaltning og resultatene som oppnås. Kommuneloven slår fast at forvaltningsrevisjon i kommuner skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk. Norges Kommunerevisorforbund har fastsatt en egen standard – RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon – som definerer innholdet i god kommunal revisjonsskikk på området. Det er viktig at utvelgelse av forvaltningsrevisjonsprosjekter skjer med bakgrunn i overordnede risiko- og vesentlighetsanalyser. Dette for at revisjonsressursene settes inn på de viktigste og mest kritiske områdene av kommunal forvaltning, og for at kommunen får prosjekter som har god nytteverdi. På den måten kan forvaltningsrevisjon i størst mulig grad gi effekter i form av organisasjonsmessig læring og utvikling i kommunen.

Tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner

Samarbeidsprosjekter - 2012

Byggesaksbehandling - 2013

Etisk reglement og varslingsrutiner - 2014

Skole – rutiner ved mobbing - 2015

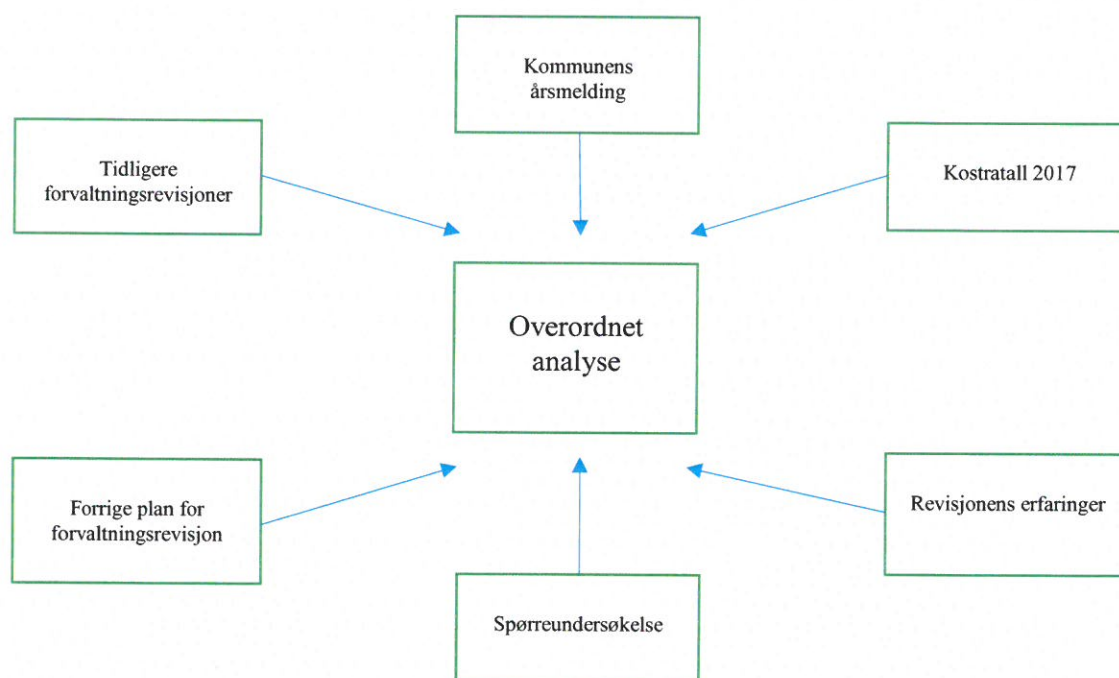
Interkontroll og rutiner - 2018

Under arbeid

Kommunesammenslåing/kommunereform – 2018

Fremgangsmåte og metode

Ved utarbeidelsen av denne overordnede analysen har revisjonen benyttet seg av metode- og datatriangulering. Det vil si at vi har analysert kommunens virksomhet fra ulike perspektiv og med forskjellige former for data grunnlag. Formålet med denne tilnæringsmåten er å kunne gi et så balansert og helhetlig bilde av kommunen og dens tjenesteproduksjon, som mulig. Figur én nedenfor viser en oversikt over de ulike datakilder som er brukt for å vurdere og synliggjøre innenfor hvilke av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder forvaltningsrevisjon bør iverksettes.

Figur 1: Overordnet analyse – oversikt over kilder og metoder

I kildematerialet inngår kommunens årsmelding for 2017, den forrige planen for forvaltningsrevisjon (for perioden 2017-2018), rapporter fra tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner i kommunen, revisjonens erfaringer og data fra Statistisk Sentralbyrås (SSB) KOSTRA-publisering 15. juni 2018. I tillegg til dette bygger den overordnede analysen også på resultatene fra en spørreundersøkelse distribuert til kommunestyre, kontrollutvalg rådmannens ledergruppe.

Nærmere om metoden og datagrunnlaget

Rømskog kommunes årsmelding for 2017 gir informasjon om oppgaver kommunen har stått overfor, på overordnet et nivå, samt innenfor kommunens ulike områder. I tillegg til dette

beskriver årsmeldingen framtidige utfordringer for kommunen og dens tjenesteproduksjon. Kommunens årsmeldingen kan også gi indikasjoner på mulige forbedringspotensial innenfor ulike områder.

Rømskog kommunes overordnede analyse for 2017 – 2018 og Plan for forvaltningsrevisjon for samme periode gir informasjon om de prioriteringer som har blitt gjort når det gjelder gjennomføring av forvaltningsrevisjon i nær fortid.

Rapporter fra tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner – sammen med en gjennomgang av kommunens oppfølging av disse – gir informasjon om hvilke deler av kommunens virksomhet som har vært gjenstand for forvaltningsrevisjon tidligere. En gjennomgang av oppfølgingsrapportene gir informasjon om kommunen har fulgt opp revisjonens funn og anbefalinger. En gjennomgang av disse rapportene kan bidra til å gi informasjon om nåværende risikobilde innenfor de tidligere reviderte virksomhetene.

Revisjonens erfaringer – både fra utøvelse av regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon – er brukt i analysen fordi revisjonen, gjennom sitt arbeid skaffer seg inngående kjennskap til kommunens virksomhet, og dermed har gode forutsetninger til å gi relevante og nyttige innspill til hvilke temaer og områder som – ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger – vil kunne være aktuelle med hensyn til forvaltningsrevisjon kommende planperiode.

Statistikk hentet fra KOSTRA benyttes også i analysen. KOSTRA er et nasjonalt rapporteringssystem der alle landets kommuner og fylkeskommuner rapporterer regnskaps- og tjenestedata til Statistisk sentralbyrå (SSB). Utvalgte KOSTRA-indikatorer på overordnet nivå fra 2017 for Rømskog kommune er sammenlignet med gjennomsnittene for kommunegruppe 4 i KOSTRA. Det vil si små kommuner som er sammenlignbare med Rømskog når det gjelder innbyggertall og økonomiske rammebetingelser. I tillegg til dette er Rømskog kommunes KOSTRA-tall sammenlignet med alle kommuner i Østfold, og alle kommuner i landet unntatt Oslo. Indikatorene som er benyttet i denne analysen er av to typer – prioriteringsindikatorer og produktivitetsindikatorer. Prioriteringsindikatorer kan si noe om hvor stor andel av egne ressurser kommunen prioriterer å bruke på de enkelte tjenestoområdene. En tjeneste kan sies å være høyt prioritert hvis en kommune bruker en relativt stor andel av sine ressurser på den. Produktivitetsindikatorene kan si noe om hva det koster å produsere hver enhet av tjenesten. Produktiviteten kan sies å være høy dersom ressursbruken er lav sett i lys av produksjonen.

Spørreundersøkelsen som er benyttet som kilde i analysen ble gjennomført blant medlemmene i kontrollutvalget, kommunestyret, samt i rådmannens ledergruppe. Til sammen ble spørreundersøkelsen sendt ut til 20 personer, og ble besvart av 14 (heretter kalt «respondentene») – noe som utgjør en svarandel på 70 %. I undersøkelsen ble respondentene bedt om å peke på områder innenfor kommunens tjeneste/forvaltningsområder hvor respondenten mente det var viktig å gjennomføre forvaltningsrevisjon i kommende to-års periode. Spørreundersøkelsen ga også mulighet for å gi utfyllende kommentarer i åpne felt.

Revisjonen er av den oppfatning at de metodene og kildene som er benyttet til sammen gir et relevant og tilstrekkelig datamateriale for å utarbeide en overordnet analyse for Rømskog kommune – med den hensikt å kunne identifisere aktuelle områder eller tema for forvaltningsrevisjon for perioden 2018-2020. Vi har ingen holdepunkter for å anta at datamaterialet inneholder vesentlige feil, selv om dette ikke kan utelukkes (det kan for eksempel forekomme feil i KOSTRA-tallene eller i kommunens årsmelding).

Datagrunnlaget analysen bygger på betrakter vi ut fra det ovennevnte som både gyldig og pålitelig.

Risiko og vesentlighetsvurderinger

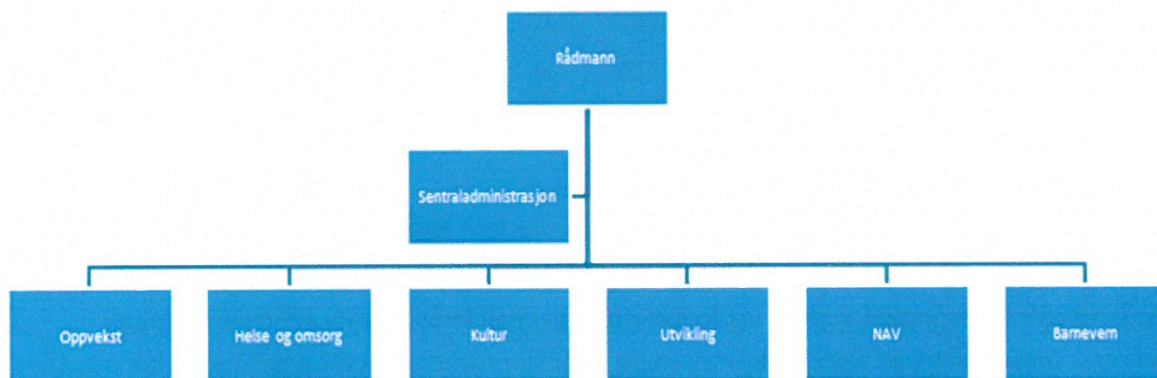
Vurderinger av risiko innebærer å identifisere, og vurdere betydningen av, relevante trusler mot målsetninger på bestemte områder. Med «målsetninger» menes i denne sammenhengen både hvorvidt kommunale vedtak og forutsetninger realiseres, krav i sentralt og lokalt regelverk, omforente mål for den kommunale tjenesteproduksjonen og generelle hensyn til effektiv og hensiktsmessig drift. En kommune vil vanligvis ha en rekke målsetninger.

For en kommunes vedkommende vil risiko- og vesentlighetsvurdering i denne sammenhengen innebære å gjøre en vurdering av innenfor hvilke områder av kommunens virksomhet det er risiko for vesentlige avvik fra de vedtak, forutsetninger og øvrige mål som er satt for virksomheten i kommunen. En overordnet analyse er rettet mot å synliggjøre – ut fra vurderinger av sannsynlighet for avvik og alvorlighetsgraden ved eventuelle avvik – områder i kommunen der det vil være mest hensiktsmessig å gjennomføre forvaltningsrevisjon.

Kapittelet nedenfor inneholder en overordnet analyse for Rømskog kommune – basert på kildene som er vist til i kapittelet «Framgangsmåte og metode» over.

Overordnet analyse for Rømskog kommune

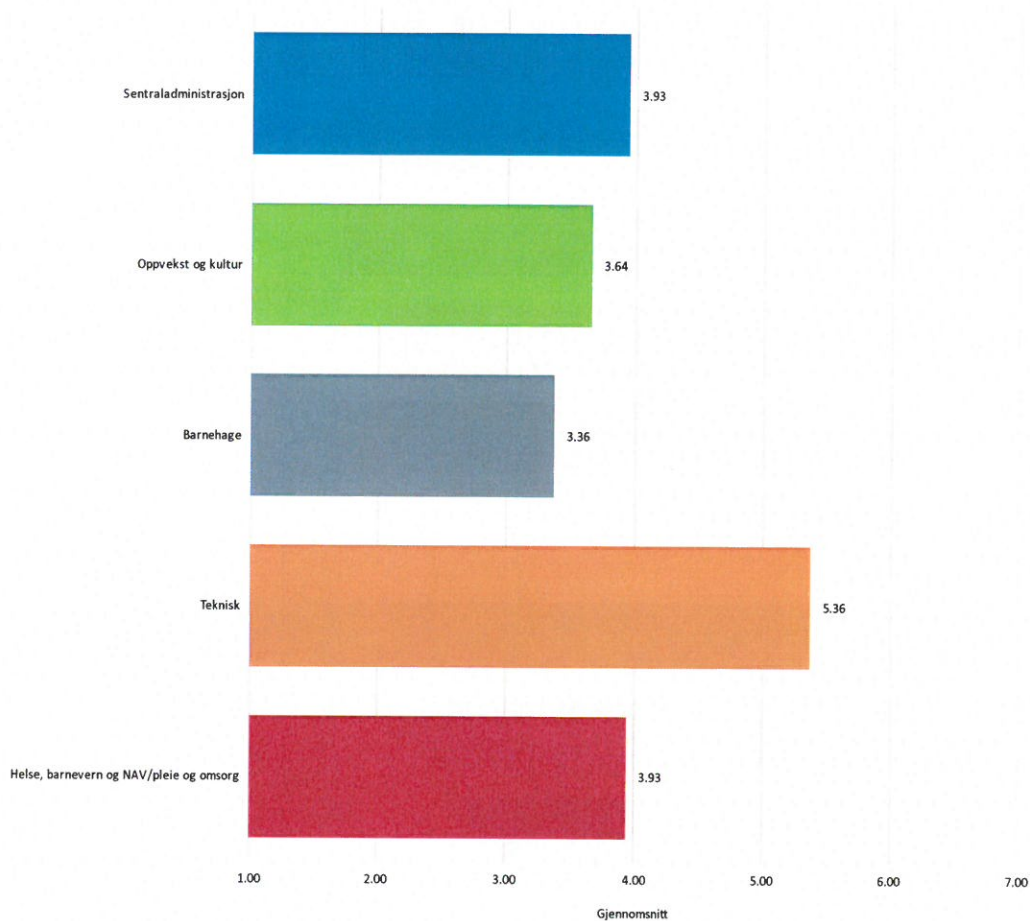
Rømskog kommune er administrativt organisert på følgende måte:

I det følgende beskriver revisjonen funn og vurderinger med hensyn til de ulike tjenester/forvaltningsrområdenes aktualitet i forbindelse med plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2019 – 2020.

Respondentenes prioriteringer

På spørsmålet: «Med bakgrunn i dagens risikobilde, hvor viktig mener du det er å gjennomføre forvaltningsrevisjon på følgende av kommunens tjenesteområder?» ga respondentene i Rømskog tilkjenne følgende prioritering:

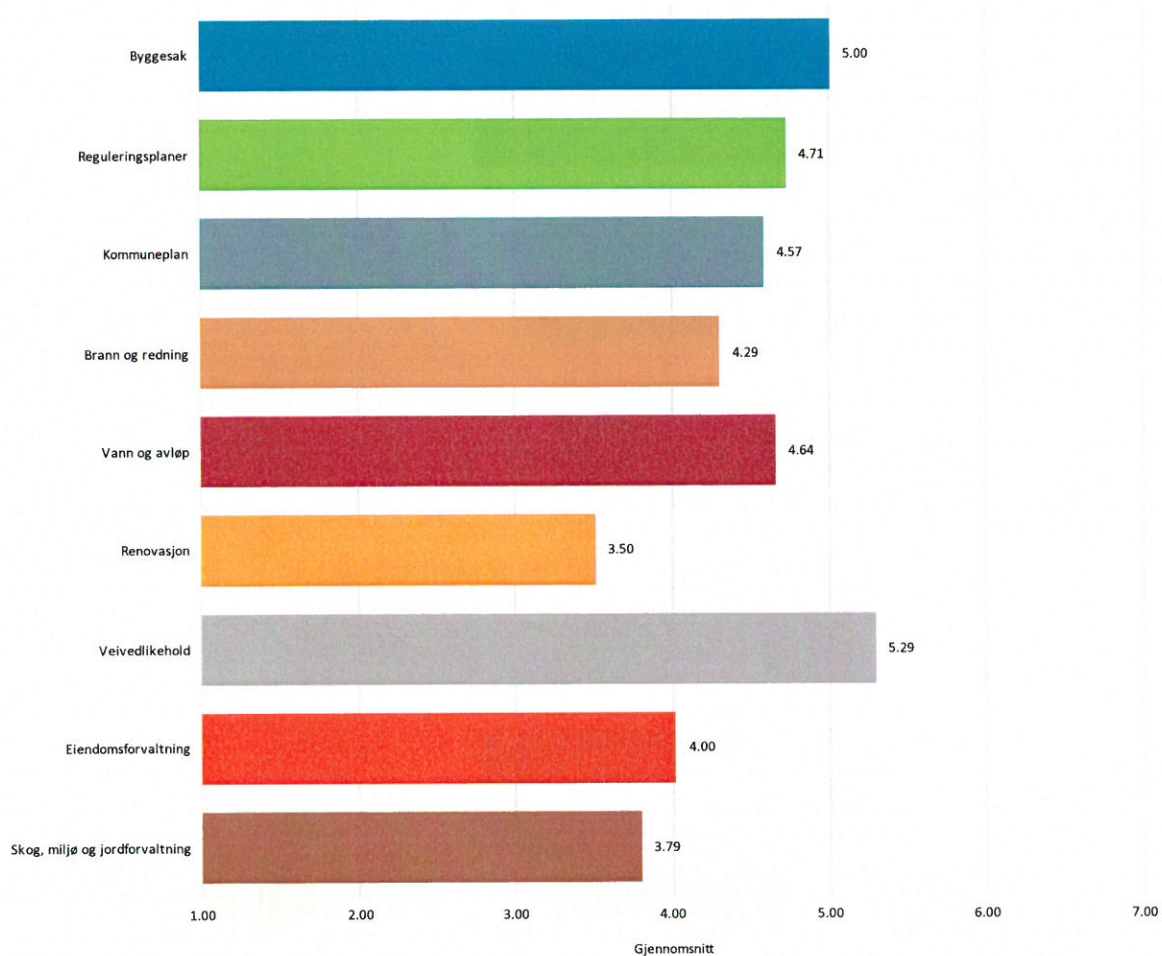

Figuren viser at respondentene mente det var viktigst å gjennomføre forvaltningsrevisjon innenfor virksomhetsområdet «Teknisk», etterfulgt av «Sentraladministrasjon», «Helse, barnevern, NAV, pleie og omsorg», «Oppvekst og kultur» og «Barnehage».

Hvert enkelt område vil i det følgende bli vurdert, i den rekkefølgen som respondentene i Rømskog har prioritert dem.

Tekniske tjenester

På spørsmålet om hvilke områder av tekniske tjenester som respondentene i Rømskog ville beskrive som viktigst i forhold til en forvaltningsrevisjon, svarte respondentene veivedlikehold, etterfulgt av byggesaksbehandling.

Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon knyttet til byggesaksbehandlingen i kommunen så sent som i 2013. Denne forvaltningsrevisjonen ble fulgt opp med en oppfølgingsrapport datert 23.04.2015. I denne oppfølgingsrapporten konkluderer revisjonen med at kommunen har arbeidet målrettet i forhold til anbefalingene gitt i forvaltningsrevisjonen i 2013. Revisjonen var av den oppfatning at alle anbefalingene hadde blitt fulgt opp. Revisjonen anser det ikke som hensiktsmessig å gjennomføre noen ny forvaltningsrevisjon på dette området.

Den følgende tabellen viser nøkkeltall for samferdselsområdet i Rømskog kommune. Tabellen viser også nøkkeltall for kommuner som det er hensiktsmessig at Rømskog sammenligner seg med.

Nøkkel tall	Enhet	Rømskog Kostragruppe 04		Landet uten Oslo	Østfold
		2017	2017	2017	2017
Andel km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for av alle kommunale veier	prosent	0	10,3	14,8	15,1
Andel kommunale veier og gater med belysning av alle kommunale veier og gater	prosent	28,6	28	59,3	74,7
Utgifter til vedlikehold av kommunale veier og gater av totale nto. dr.utg. til kommunale veier og gater	prosent	52,9	35,6	32,4	38
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke av alle kommunale veier og gater	prosent	71,4	58,6	28,3	17,1
Brutto driftsutgifter til samferdsel per innbygger	kr	1443	2244	1686	1322
Brutto driftsutgifter til gatebelysning langs kommunale veier og gater per kilometer belyst vei	kr	11500	16853	20216	21068
Brutto investeringsutgifter til kommunale veier og gater per innbygger	kr	9915	1297	1068	854
Antall km tilrettelagt for syklende som er et kommunalt ansvar	km	0	50	5613	275
Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per innbygger	kr	1443	1920	1072	703
Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per km	kr	140571	79033	130643	114330

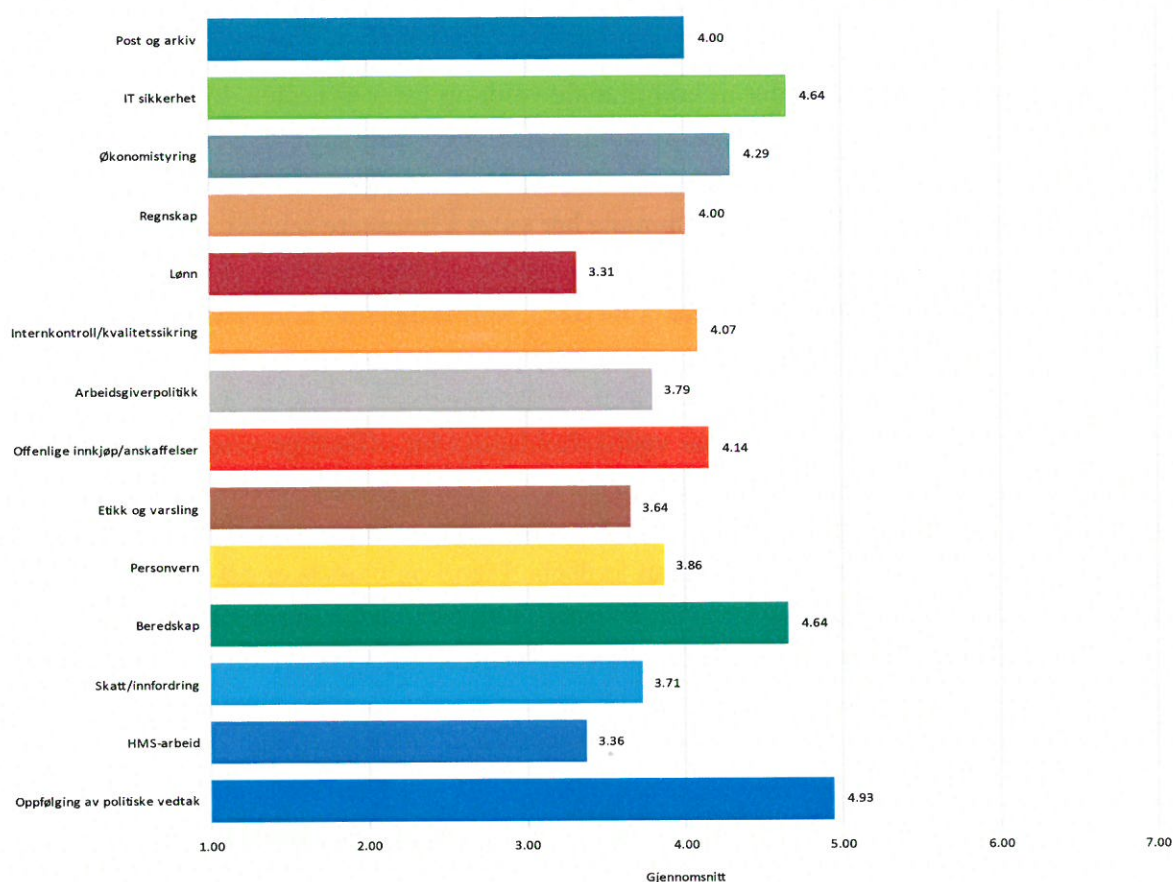
Tabellen viser at netto driftsutgifter til kommunale veier og gater er nesten dobbelt så høy i Rømskog som den er for gjennomsnittet av kommunene i kostragruppe 4. Den er også betydelig høyere enn for gjennomsnittet av kommunene i Østfold og landet for øvrig. Det fremgår også av tabellen at Rømskog kommune har valgt å investere relativt sett betydelig mer på kommunal vei pr. innbygger enn resten av landet. Vi kan også lese ut av tabellen at andelen kommunale veier uten fast dekke er høyere i Rømskog enn i kommuner det er hensiktsmessig å sammenligne seg med.

Veglova slår fast at veimyndighetene har vedlikeholdsplikt for offentlige veier, jf. Veglova § 1, jf. § 20. Verken loven eller forarbeidene inneholder imidlertid noen nærmere definisjon av hva innholdet i vedlikeholdsplikten er, utover det som følger av utgangspunktet i § 1 om at offentlige veier skal være åpne for «allmenn ferdsel». I teori og praksis er det likevel utformet noen kriterier som er av betydning ved vurderingen av om det vedlikeholdet kommunen utfører i dag tilfredstiller lovens krav. Omfanget av vedlikeholdsplikten må baseres på en skjønsmessig vurdering hvor momenter som kommunens økonomiske situasjon, politiske prioriteringer, hensynet til fastboende og brukerintensiteten, må hensyn tas.

Basert på gjennomgangen av kostratall, samt respondentenes prioriteringer anbefaler revisjonen kontrollutvalget å vurderer et forvaltningsrevisjonsprosjekt vedrørende vedlikehold av kommunale veier.

Sentraladministrasjon

Sentraladministrasjonen var den delen av kommunens forvaltning som ble prioritert nest høyest i forhold til en eventuell forvaltningsrevisjon. Vi ser av den neste grafiske fremstillingen at respondentene i Rømskog pekte på oppfølging av politiske vedtak, som det viktigste temaet, etterfulgt av beredskap og IKT – sikkerhet.

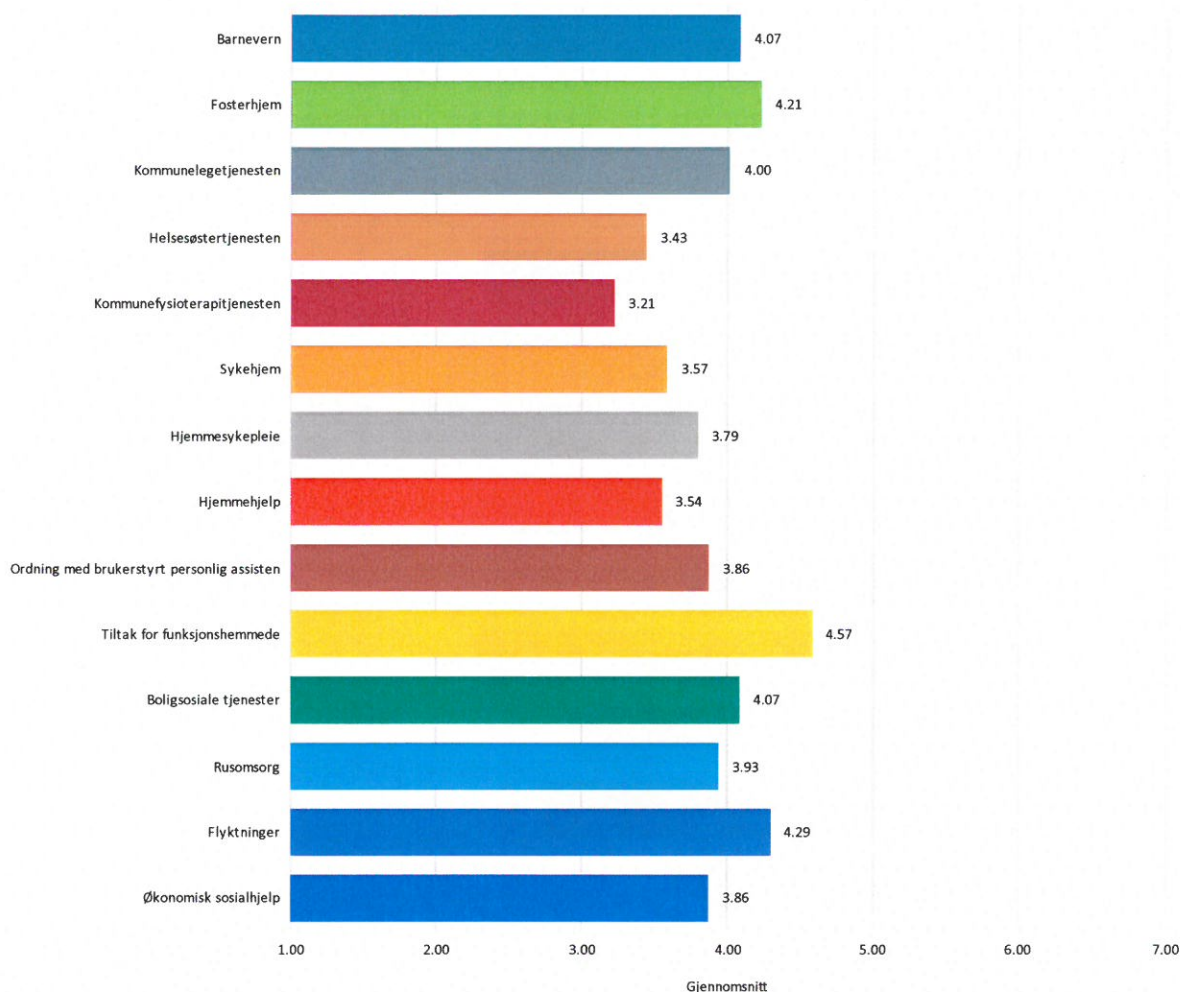

Kontrollutvalget i Rømskog har i 2018 fått levert et forvaltningsrevisjonsprosjekt kalt «Internkontroll og rutiner». Revisjonen er av den oppfatning at dette prosjektet tangerer mot de problemstillingene man ville fått belyst med et prosjekt rettet mot oppfølging av politiske vedtak, og vil derfor ikke anbefale kontrollutvalget bestille et forvaltningsrevisjonsprosjekt med dette som tema.

NorSIS (Norsk senter for informasjonssikring) som er en del av regjeringens helhetlige satsing på informasjonssikkerhet i Norge, har sommeren 2018 utgitt en rapport som peker på at det er store mangler ved norske kommuners evne og kapasitet til å håndtere egen IKT-sikkerhet (<https://norsis.no/wp-content/uploads/2018/05/Utreddning-Kommune-CSIRT.pdf>). I rapporten vises det til at både Riksrevisjonen, Datatilsynet og Digitalt sårbarhetsutvalg har påpekt en rekke brudd på personvernreglene, alvorlige svakheter i informasjonssikkerheten og kompetansemangel innen IKT-sikkerhet i kommunene. Basert på vurderinger som er gjort i denne rapporten, samt det faktum at respondentene i Rømskog også har pekt på IKT-sikkerhet som et aktuelt forvaltningsrevisjonstema, anbefaler revisjonen kontrollutvalget å vurdere dette.

Helse og omsorg, barnevern og NAV

På dette området har respondentene i Rømskog gitt tilbakemelding på at de anser en eventuell forvaltningsrevisjon av tiltak for funksjonshemmede som det viktigste temaet.

Det er ikke gjort noen forvaltningsrevisjon med denne sektoren i løpet av de siste planperiodene.

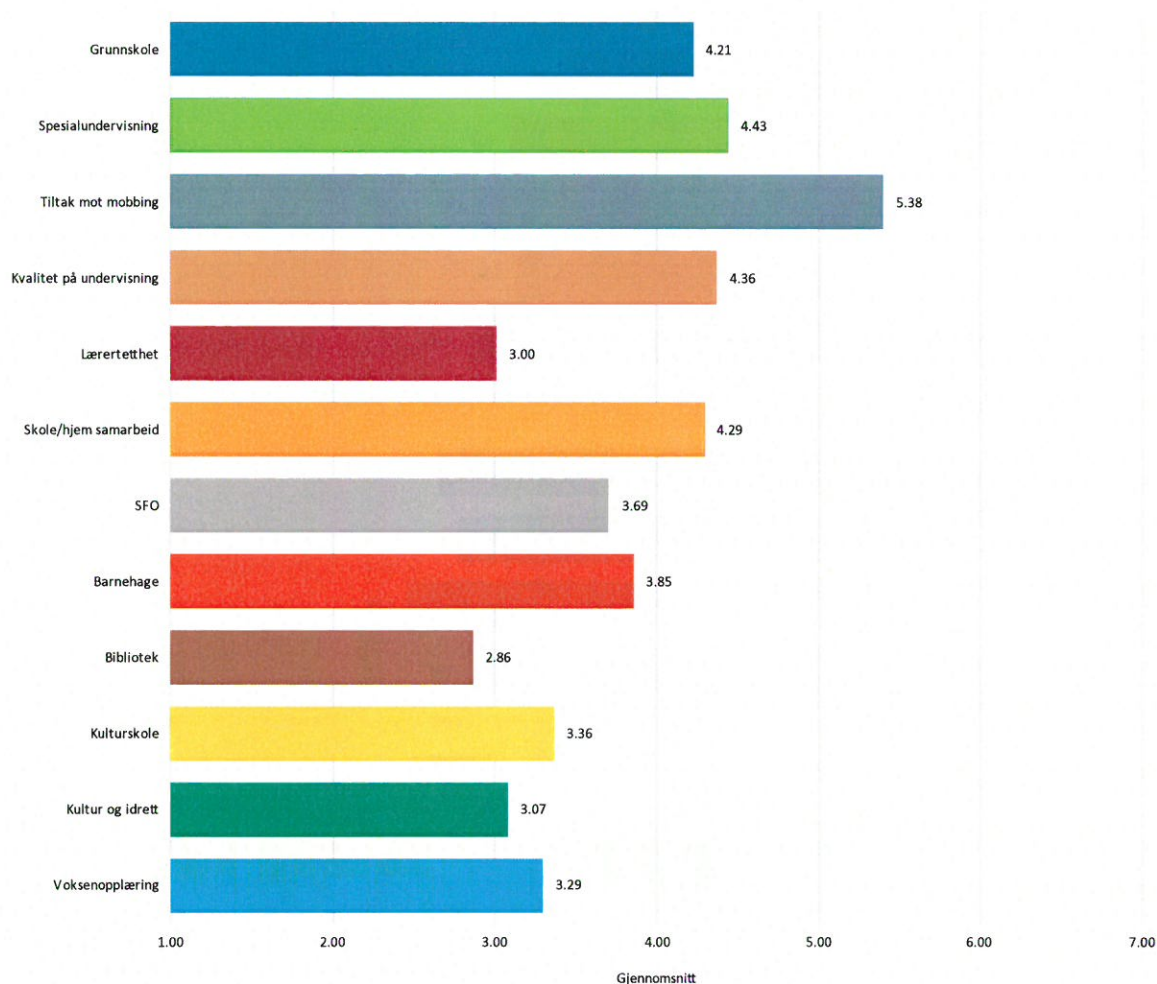
Kommunens årsmelding for 2017 gir ingen spesifikke informasjoner om kommunens arbeid med tiltak for funksjonshemmede. På kommunens hjemmesider (romskog.kommune.no) finnes det informasjon om at kommunen utsteder parkeringsbevis og gir transportstøtte til inntil 5 funksjonshemmede. Kommunen utsteder også ledsagerbevis for at den funksjonshemmedes ledsager skal gis fri adgang til offentlige kultur- og fritidsarrangement.

Stortinget vedtok 12.juni å be regjeringen om å fremme en stortingsmelding med forslag til tiltak for å sikre at personer med utviklingshemming får oppfylt sine menneskerettigheter på lik linje med andre. Stortingsvedtak 893 lyder som følger: «*Stortinget ber regjeringen sørge for tett involvering av funksjonshemmedes organisasjoner i alle ledd i prosessen under utarbeidelsen av regjeringens helhetlige strategi for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne, herunder faste kontaktpunkter med sektoransvarlige departementer*».

Arbeid med, og tiltak for, personer med nedsatt funksjonsevne er således satt på den rikspolitiske agendaen. I lys av dette anser revisjonen det som hensiktsmessig å undersøke situasjonen i Rømskog på dette området. Revisjonen vil derfor anbefale kontrollutvalget å vurdere et forvaltningsrevisjonsprosjekt hvor temaet er tiltak for funksjonshemmede.

Oppvekst og kultur

Dette området er det som ble prioritert lavest med hensyn til forvaltningsrevisjon. På spørsmålet om hva man ville ha prioritert å ha fokus på, ser vi at respondentene relativt klart har pekt på tiltak mot mobbing.

Revisjonen leverte i 2015 en forvaltningsrevisjonsrapport med tittelen «Skole – rutiner ved mobbing». Denne revisjonen ble fulgt opp med en oppfølgingsrapport høsten 2017. I denne rapporten konkluderer revisjonen med at kommunen har utarbeidet gode rutiner for å ivareta elever ved varsel om mobbing. Revisor vurderte høsten 2017, at enkelte av anbefalingene fra forvaltningsrevisjonen i 2015, bare delvis er fulgt opp, og at det fortsatt er noe behov for å videreutvikle rutineene. Revisjonen finner det ikke hensiktsmessig, så kort tid etter at oppfølgingsrapporten er levert, å gjøre ytterligere forvaltningsrevisjoner på dette området.

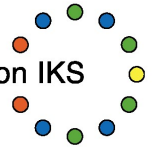
Aktuelle forvaltningsrevisjonstemaer

- Veivedlikehold – kommunale veier
- IKT-sikkerhet/personvern
- Tiltak funksjonshemmede

Plan for forvaltningsrevisjon – kontrollutvalgets prioriteringer

Kontrollutvalget i Rømskog har i møte 18.09.2018 utarbeidet følgende plan for forvaltningsrevisjon for 2019.

	Prosjekttittel
1	

Revisjonsplan

Forvaltningsrevisjon

Rømskog kommune

2019

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING	3
1.1. Hjemmel for forvaltningsrevisjon	3
1.2. Hva er forvaltningsrevisjon?	3
1.3 Gjennomføring av forvaltningsrevisjon	4
2. ORGANISERING AV FORVALTNINGSREVISJON I IØKR IKS	6
3. PLANLEGGING AV FORVALTNINGSREVISJON	6
4. PLAN	7
4.1. Identifisering og prioritering av prosjekter	7
4.2. Endringer i plan	7
4.3. Endelig plan for alle kommuner	8

1. INNLEDNING

1.1. Hjemmel for forvaltningsrevisjon

Revisjonen skal i henhold til kommuneloven kapittel 12 § 78 og forskrift om revisjon av 1. juli 2004 kapittel 3 § 6 utføre forvaltningsrevisjon. Etter forskriftens § 7 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger, herunder om:

- a) Forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,
- b) Forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området,
- c) Regelverket etterleves,
- d) Forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige,
- e) Beslutningsgrunnlaget fra administrasjon til de politiske organ samsvarer med offentlige utredningskrav,
- f) Resultatene i tjenesteproduksjon er i tråd med kommunestyrets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten er nådd.

Gjennomføring og rapportering på forvaltningsrevisjon skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området, og det skal etableres revisjonskriterier for det enkelte prosjekt. Ved gjennomføring av prosjekter benyttes standard RSK 001 utarbeidet av NKRF¹, ”Standard for forvaltningsrevisjon.”

1.2. Hva er forvaltningsrevisjon?

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) har etablert en egen standard (RSK001) og veileder for forvaltningsrevisjon. Denne definerer begrepet forvaltningsrevisjon i kommunal sammenheng.

Hensikten med en forvaltningsrevisjon er blant annet å bidra til en bedre og mer effektiv kommunal forvaltning. Når det utføres forvaltningsrevisjon, kan det blant annet settet fokus på økonomi, måloppnåelse og oppfølging av lovverk. Behovet for forvaltningsrevisjon er stort. Kommunen står overfor betydelige utfordringer. Innbyggerne stiller større kvalitet til tjenestene, sentrale myndigheter stiller krav til økonomisk effektivitet, men også innhold i tjenester, markeder skaper økt konkurranse, og det er ofte manglende samsvar mellom mål og tilgjengelige ressurser. Det er også viktig at folkevalgte får nøytral styringsinformasjon.

Dette medfører at kommunene som oftest må rette større fokus på ressursbruk, styring og ledelse. Det må styres etter flere variabler enn økonomiske data, med evaluering av måloppnåelsen, og det blir stilt større krav til ledelse.

Ved utøvelse av forvaltningsrevisjon bidrar kontrollutvalget blant annet til:

¹ NKRF - Norges Kommunerevisor Forening

- Å påvise forbedringsområder som bidrar til økt produktivitet og måloppnåelse i forhold til politiske vedtak og forutsetninger
- Å bidra med informasjon til kommunens beslutningstakere som er til nytte for
 - å styrke kommunestyrets grunnlag for styring
 - kontrollutvalgets tilsyn med forvaltningen
 - ledelsens vurdering av muligheter for mer sparsom/ økonomisk drift, økt produktivitet, større effektivitet og bedre måloppnåelse
 - rasjonell, målrettet og kostnadseffektiv drift

1.3 Gjennomføring av forvaltningsrevisjon

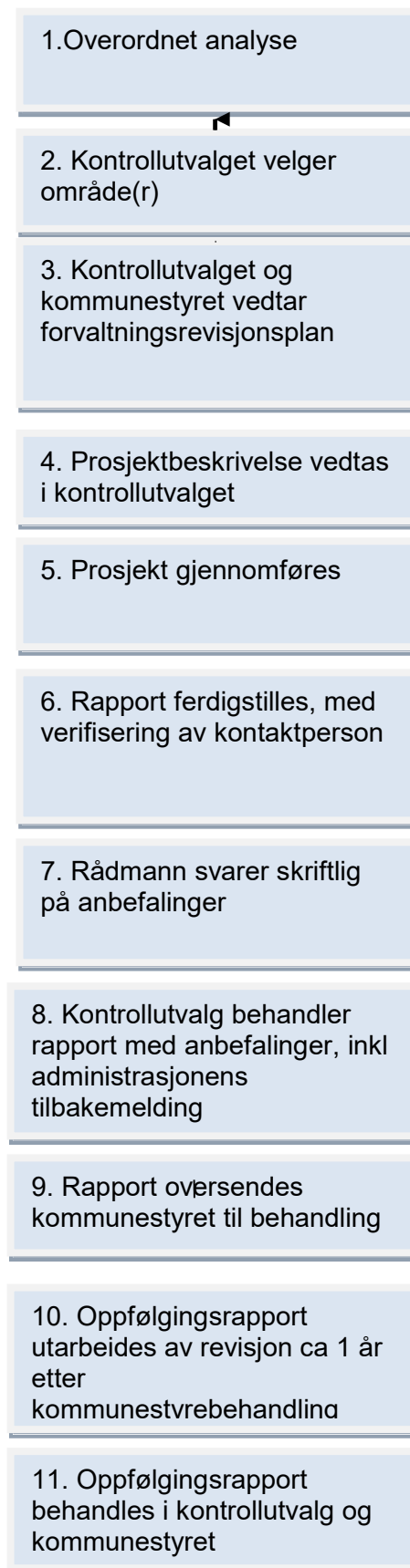
Forvaltningsrevisjon har sitt utspring i en overordnet analyse. Den overordnede analysen er basert på innsamlet skriftlig informasjon og statistikk, spørreundersøkelser og samtaler med rådmann/ ordfører, eventuelle andre folkevalgte og administrasjon. På bakgrunn av denne analysen legges det opp til en utvelgelse av forvaltningsrevisjonsprosjekter basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Hensikten med den overordnede analysen er å fremskaffe relevant informasjon om kommunens virksomhet, slik at det skal være mulig for kontrollutvalget å legge plan for forvaltningsrevisjon og å prioritere mellom ulike områder hvor det kan være aktuelt å gjøre forvaltningsrevisjon. Målet er å avdekke indikasjoner på avvik eller svakheter i forvaltningen sett i forhold til lover, forskrifter, kommunestyrets vedtak og forutsetninger. I uttrykket «risiko- og vesentlighetsvurderinger» menes at det skal gjøres en vurdering av hvilke områder i kommunens virksomheter det er risiko for vesentlige avvik. Dette i forhold til de vedtak, forutsetninger og mål som er satt for virksomheten.

Ved utformingen av et prosjekt vil kontrollutvalget avgrense temaet slik at prosjektet blir konkret og gir kontrollutvalget de nødvendige opplysninger for deres kontroll med kommunen.

Forvaltningsrevisjon skal organiseres som et prosjekt og består av fasene som figuren på neste side illustrerer:

Syklusen i forvaltningsrevisjon:

Figur 1

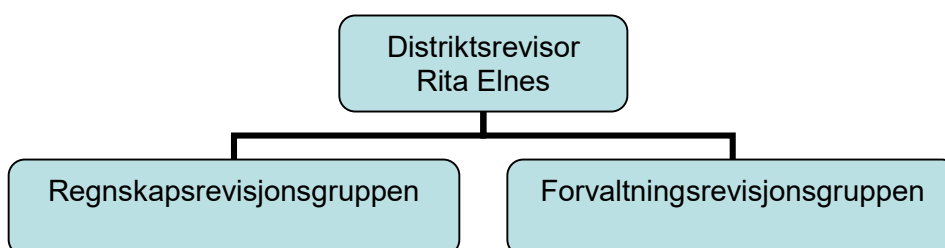
2. ORGANISERING AV FORVALTNINGSREVISJON I IØKR IKS

Forvaltningsrevisjon er organisert som egen faggruppe i Indre Østfold Kommunerevisjon IKS.

Gruppen består av:

Forvaltningsrevisor	Casper Støten
Forvaltningsrevisor	Sten Morten Henningsmoen
Forvaltningsrevisor	Vakant stilling
Konst. fagansvarlig forvaltningsrevisor	Frank Willy Vindløv Larsen

I figuren nedenfor fremkommer det hvor i organisasjonen gruppen er plassert.

Figur 2

For år 2019 er 4 årsverk satt av til forvaltningsrevisjon.

3. PLANLEGGING AV FORVALTNINGSREVISJON

I henhold til Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner (FOR 2004-06-15 nr 905) § 9 skal kontrollutvalget påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon. I § 10 heter det at kontrollutvalget skal utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon minst en gang i valgperioden. Planen skal revideres etter fire år. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra en risiko- og vesentlighetsvurdering. Det skal være en rullering av den overordnede analyse hvert 2. år, og eventuelt medfølgende endringer i revisjonsplanen.

Planen vedtas av kommunestyret, som kan delegere til kontrollutvalget å endre denne.

4. PLAN

4.1. Identifisering og prioritering av prosjekter

I tabellen under vises en oversikt over hvilke forvaltningsrevisjonsprosjekter som tidligere er blitt gjennomført i Rømskog kommune:

Forsikringsordningen i kommunen	1997
Ressursbruk i skolen og foreldrebetaling i SFO	2000
Næringsfond	2000
Byggeprosjekt -kulturhuset	2001
Forskuddsfordeling skatt	2002
Vann- og avløpsutbygging	2004
Tildeling av helsetjenester	2004
VARF-området	2005
Fellesprosjekt KOSTRA – pleie og omsorg	2005
Økonomisk sosialhjelp	2006
Byggeprosjektet SFO/barnehage	2006
Tildeling av barnevernstjenester	2008
Ressursstyring pleie og omsorg	2009
Samarbeidsprosjekter	2012
Byggesaksbehandling	2013
Etisk reglement og varslingsrutiner	2014
Skole – rutiner ved mobbing	2015
Internkontroll og rutiner	2018
Kommunesammenslåing/kommunereform	2018

Kontrollutvalget behandlet i møte 18. september 2018 sak om overordnet analyse. Det skal avholdes ett nytt prosjekt i 2019.

For kommende periode gjennomføres følgende prosjekter i Rømskog kommune:

Det er avsatt 121 timer til forvaltningsrevisjon i toårsperioden. Dette er timer til overordnet analyse, plan for forvaltningsrevisjon, utarbeidelse av prosjektbeskrivelser, gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjekter, oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjektene og selskapskontroll. I disse timene ligger også behandling i kontrollutvalg og kommunestyret.

4.2. Endringer i plan

Dersom det skulle være behov for å endre planen må dette tas opp i egen sak i kommunestyret. Kommunestyret kan imidlertid delegere denne beslutningen til kontrollutvalget.

4.3. Endelig plan for alle kommuner

Endelig fremdriftsplan for alle kommuner i Indre Østfold Kommunerevisjon IKS sitt distrikt vil bli utarbeidet og lagt frem for kontrollutvalget til orientering etter at alle kommunestyrene/bystyrene har behandlet plan og prioritering av forvaltningsrevisjonsprosjekt.

Indre Østfold kommunerevisjon IKS
20. september 2018

(Sign.)
Frank Willy Vindløv Larsen
Konst. fagansvarlig forvaltningsrevisor

(Sign.)
Rita Elnes
Distriktsrevisor

Saksnr.: 2018/9818
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 135017/2018
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rømskog	Møtedato 18.09.2018	Utvalgssaksnr. 18/23
---	-------------------------------	--------------------------------

Informasjon fra revisjonen

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Informasjonen fra revisjonen tas til orientering.

Rakkestad, 22.06.18
Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

Ingen

Saksopplysninger

Revisjonen orienterer kontrollutvalget om revisjonens arbeid.

Vurdering

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta saken til orientering.

Saksnr.: 2018/9818
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 135021/2018
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rømskog	Møtedato 18.09.2018	Utvalgssaksnr. 18/24
---	-------------------------------	--------------------------------

Eventuelt

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Saken legges fram uten innstilling.

Rakkestad, 22.06.2018
Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS